

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen

19 maart Europese mobilisatie De strijd bundelen!

v.u. David Dessers, Plantinstraat 20, 1070 Brussel

Frank Slegers
"De lange weg naar een
Europese sociale beweging"

Wat ook ons sociaal of cultureel milieu is, we stellen het elke dag weer vast : de precariteit neemt razendsnel toe. Een groep mensen die zelf ervaren (hebben) wat het betekent een precare job te hebben, leggen zich daar niet bij neer en besloten zich te verzetten. Begin december 2004 creëerden zij een Belgische tak van het netwerk Stop Precariteit, dat ontstond in Frankrijk in 2003. DOOR CÉLINE CAUDRON

[Stop precariteit] De nieuwe slavernij

Nagenoeg alle verkoopsectoren worden getroffen door de precarisering van de arbeid, zowel in de publieke als de private sector, en vaak zelfs in de dienstensector ! Of het nu gaat om die snelle hap bij MacDonald, Quick en Pizza Hut, je laatste CD, boek of andere harde schijf bij Fnac of Virgin Megastore, je H&M vestje, je discussie laatst aan de kassa van de GB met de student-kassierster, een cinematicket, of het telefoontje dat ik recent had met iemand van een call-center die alleen mijn geboortedatum wilde...

Precaire werknemers vind je overal. Het wordt bijna een normale zaak. Onderbetaalde jobs, flexibele uurroosters, een enorme *turn-over*, repetitieve taken, oninteressant werk, vaak onder zware druk, waarbij de hygiënische voorwaarde niet aan het arbeidswetgeving voldoen... Maar er is meer: de aaneenschakeling van contracten van korte duur zonder mogelijkheid tot aanwerving, werk onder je kwalificaties... Het weegt allemaal zwaar door in het alledaagse leven.

In België bestond tot voor kort geen enkele organisatie van precare arbeiders die een strijd voert tegen de voorwaar-

den waaronder zij werken. Een groep gemotiveerden creëerde daarom recent 'Stop precariteit België', in navolging van de gelijknamige organisatie die een jaar ervoor in Frankrijk ontstond op initiatief van Abdel Mabrouki. In "*Génération précaire*" vertelt deze zijn militant parcours: arbeider bij Pizza-Hut sinds 12 jaar, syndicaal afgevaardigde voor de CGT, actief in de stakingen van precaren in de verkoopsector in Parijs tussen 2000 en 2002, de onverdroten strijd om niet ontslagen te worden.

Een passionerend verhaal dat zich laat lezen als een Big-Mac (zonder de indigestie achteraf tenminste).

Het Belgisch netwerk inspireert zich dus op het model van *Stop-Précarité* Frankrijk. Daarbij wordt de hulp van de vakbonden ingeroepen indien mogelijk, gecombineerd met een open geest en andersglobalistische ideeën. Maandelijks worden avondlessen arbeidsrecht georganiseerd. Er wordt ook tussengekomen op het terrein. Het netwerk organiseerde er zelfs een aantal stakingen met een mooie overwinning...

Het Belgisch netwerk stelt zich tot doel bij te dragen aan de bewustwording via militante organisatie en steun te verlenen aan de strijd van precare arbeiders (met of zonder job), voor het recht op waardig werk.

Op 17 maart organiseren Stop-precariteit België en de Beursschouwburg een informatieavond over professionele precariteit (om 20 uur, Auguste Orts straat, 20 - 28, 1000 - Brussel). Na het debat volgt een vertoning van de film "*On n'est pas de steaks hachés*", van Anne Galland en Alima Arouali, die het verloop vertelt van de 'historische' staking van 115 dagen in het McDonaldsrestaurant in de Boulevard Saint-Denis in Parijs.

Wil je meer info ontvangen?

<http://lists.riseup.net/www/info/stop.precarite.belgique-news>

Website van het Franse netwerk:

<http://www.stop-precarite.org>

Het interprofessioneel akkoord (IPA) dat uiteindelijk na veel palaver binnen de zogeheten Groep van de Tien uit de bus kwam, voldoet absoluut niet aan de verwachtingen en de wensen van de 50.000 betogers van 21 december. De patroons hebben helemaal gelijk als ze het een 'evenwichtig' akkoord vinden dat beantwoordt aan 'een aantal van onze prioriteiten'. Die waren duidelijk: loonblokkering, lastenverlaging en meer flexibiliteit. Op die punten hebben ze kunnen scoren. Uiteraard claimt de syndicale leiding dat 'het ergste is vermeden kunnen worden' (de 40 uren, de afbraak van het brugpensioen, het einde van de syndicale controle op de overuren...). Maar zoals we eerder betoogden, eiste het patronaat het maximum, en zelfs nog meer dan dat, om zo toch een grote slag te kunnen slaan. En dat hebben we zien gebeuren. In ruil krijgt de wereld van de arbeid enkele kruimels toegeworpen, die dan nog ten laste van de regering vallen en niet van de patroons.

De achteruitgang is het meest duidelijk op het vlak van

de syndicale leidingen het 'indicatief' karakter van de norm benadrukken, hoe denken ze dan meer uit de brand te slepen op sectorniveau dan op nationaal niveau?

Wat de lastenverlagingen betreft, werd het patronaat tevreden gesteld met de 240 miljoen euro die de regering voorstelde. Opnieuw gaat het om een reductie waar geen voorwaarden op het vlak van jobcreatie tegenover staan. Een klein deeltje van dat bedrag mag dan al dienen voor een verhoging van de laagste lonen, het grootste deel zal gebruikt worden om de flexibiliteit te laten toenemen door overuren goedkoper te maken. Ook op dat terrein kan het patronaat dus victorie kraaien door te spreken van een 'betekenisvolle doorbraak'. Via de uitbreiding van de quota voor overuren, van 65 naar 130 uren, introduceert het patronaat via een omwegje eigenlijk een verhoging van de arbeidsduur. Daarenboven is voor de eerste schijf van 65 uren de verplichting om deze te recupereren, afgeschaft. De leidingen van het ABVV en het ACV gaan er prat op

Interprofessioneel akkoord : 0/10

de lonen en de koopkracht. De valstrik van de wet van 1996 over de loonnorm heeft duidelijk gewerkt. Volgens deze wet, die 'de competitiviteit moet handhaven', mogen de loonsverhogingen in België het gemiddelde van de Duitse, Franse en Hollandse loonstijgingen niet overtreffen. De norm die werd vooropgesteld in het IPA voor 2005-2006 (4,5 %) staat garant voor de zwakste loonstijging sinds 1996! Daarenboven is ze lager dan de al matige 5,3 % die de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven vooropstelde. Voor de eerste keer sinds 1996 is het 'teveel' aan Belgische loonstijgingen van de laatste twee jaar in vergelijking met de buurlanden (1,4%) gedeeltelijk afgetrokken (0,8%), en daar is het patronaat uiteraard heel blij om. Zonder de inflatie mee te rekenen, zal de reële loonsverhoging minder dan 2 % bedragen. Gegeven de stijging van de levensduurte komt dit simpelweg neer op de loonblokkering die de patroons zo graag wilden en op een belangrijk verlies van koopkracht voor de werkers. En hetzelfde geldt voor alle uitkeringstrekkers, wiens inkomen afhankelijk is van de lonen van de actieven... Als

dat ze de syndicale controle op de overuren hebben kunnen handhaven. Toch hebben ze door deze opening naar meer flexibiliteit te aanvaarden, zichzelf de strop om de hals gelegd. In de praktijk zal de patroon perfect de oppositie van de syndicale afvaardiging kunnen omzeilen via de sectoriële paritaire commissie.

Tenslotte werd het vraagstuk van het brugpensioen verwezen naar een conferentie over de eindeloopbaan in de lente van 2005. Door dat voorstel überhaupt te aanvaarden, stellen de vakbonden zich op voorhand zwak op om de onderhandelingen aan te vatten.

'Het gaat niet om het groot solidariteitsakkoord dat we hadden gewenst', zegt de syndicale leiding. Neen, en het is zelfs nog slechter dan dat. Het voorliggend voorstel moet verworpen worden door de syndicale basis. Die moet de leiding dwingen tot een serieuze mobilisatie gebaseerd op een echt actieplan om een nieuw bevredigend akkoord uit de wacht te slepen. ■

rood maandblad voor socialistische democratie.
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, Isabelle Ponet, Michaël Duthu, George Dobbeleer, Marcel Solbreux, Frédéric Lehembre, Olivier Bonfond.

Werken mee aan dit nummer: André Henry, Daniel Tanuro, Eric Matrige, Johny Lenaerts, Virginie Godet, Lies Dewallef

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

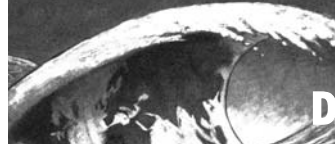
Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

Aardbevingen kunnen uiteraard niet toegeschreven worden aan de opwarming van de planeet. Toch maakt de catastrofe die de kusten van de Indische Oceaan trof het mogelijk een idee te vormen van een aantal gevaren die ons bedreigen als we niet de adequate maatregelen nemen om de klimaatwijziging te beperken. Inderdaad, twee belangrijke verschijnselen - naast vele andere - die het gevolg zijn van de klimaatwijziging, zijn de stijging van het zeeniveau en de toename van extreme meteorologische fenomenen. De combinatie van die twee factoren maakt de vrees voor andere rampen gegrond. DOOR DANIEL TANURO

Tsunami we zijn gewaarschuwd!

MOET ER NOG WATER ZIJN?

De zeespiegel steeg 0,1 tot 0,2 meter gedurende de voorbije eeuw ten gevolge van de warmte-uitzetting van de watermassa en van het afsmelten van ijs. Die ontwikkeling zal zich in de 21ste eeuw doorzetten. De projecties die worden gemaakt variëren binnen een vork van 9 tot 88 centimeter afhankelijk van de gebruikte scenario's en klimaatmodellen. Een aantal grote onzekerheden wegen zwaar door. De pronostiek door het gemiddelde model voorspelt over de verschillende scenario's heen een stijging van meer dan 40 centimeter tegen 2100. Dat is al heel wat. Toch moeten daar nog twee opmerkingen aan toegevoegd worden.

1) Het afsmelten van de ijskap en de warmte-uitzetting van de oceanen zullen zich gedurende meerdere eeuwen of zelfs duizenden jaren doorzetten, zelfs indien het klimaat en de oppervlaktetemperatuur stabiliseren. Een stijging van 5,5°C van de temperatuur boven Groenland zou een stijging van het gemiddeld zeeniveau veroorzaken van meer dan drie meter, waardoor 30% van de wereldbevolking geraakt zou worden.

2) Het gemiddelde model is niet noodzakelijk het meest waarschijnlijke. De gemiddelde oppervlaktetemperatuur zou met 1,4 tot 5,8°C moeten stijgen tegen 2100. Maar de lokale opwarming boven Groenland zal waarschijnlijk één tot drie keer het globaal gemiddelde bedragen. Gegeven de huidige versnelling van de opwarming zou de ontwikkeling zich kunnen doorzetten in de richting van de bovengrens van de vork. Daarom kan een stijging van het zeeniveau van meer dan een meter in de loop van de komende 150 jaar niet afgewezen worden als 'onwaarschijnlijk'.

Het vraagstuk van de extreme meteorologische fenomenen is controversiëler. Toch bestaat er een consensus over een aantal punten: de variabiliteit van het klimaat neemt toe; de variabiliteit van het systeem van de moessons in de zomer stijgt; het fenomeen *El Niño* zal hoogst waarschijnlijk nog extremere vormen aannemen; de neerslag zal waarschijnlijk toenemen, maar met grote regionale verschillen (een toename van het overstromingsrisico in bepaalde delen van de wereld, en een vergroting van het risico op droogte elders). De klimaatmodellen zijn nog onvoldoende ruimtelijk verfijnd om lokale fenomenen zoals stormen te kunnen vatten, maar bepaalde indicaties doen intensere wind en neerslag vrezes binnen de tropische cyclonen (tenminste in sommige regio's) en zwaardere stormen op de Atlantische Oceaan.

EEN ONGELIJKE KOERS

Op basis van deze gegevens zien we duidelijk dat we een gevaarlijke periode zouden kunnen ingaan wat betreft de stabiliteit van het ecosysteem Aarde en onze mogelijkheid veilig te overleven. De enorme verwoestingen door de tsunamis zouden nog overtroffen kunnen worden bij een combinatie van een aantal fenomenen: verhoging van het zeeniveau, overstroming door uitzonderlijke regenval, geweldige stormen of cyclonen - zonder de epidemieën mee te tellen, of de chemische vergiftiging wanneer overstromingen industriële zones raken. Zelfs zonder catastrofescenario zullen de sociale, ecologische en economische gevolgen van de stijging van de zeespiegel omvangrijk zijn. Vijftig miljoen mensen in Zuid-Azië en tussen de tien en twintig miljoen Afrikanen zouden bij een stijging van 40 centimeter bedreigd worden en moeten verhuizen. Ook een vierde van de bevolking van Vietnam zou hierdoor geraakt worden. Het is een evidentie dat de neoliberale klimaatpolitiek die gebaseerd blijft op de markt en (zo moeizaam) in voege

trad sinds Kyoto niet tegen dergelijke gevaren opgewassen is. Een recent voorbeeld: de Europese markt waarop vervuiliingsrechten worden verhandeld is recent van start gegaan en moet als model gelden voor een gelijkaardige wereldmarkt. Ex-euro-commissaris Margot Wallström verklaarde dat dit systeem beoordeeld zou worden op basis van de aankooprijks per ton CO2. Een hoge prijs zou synoniem zijn voor de ecologische effectiviteit van het systeem, omdat de bedrijven dan aangemoedigd zouden worden om te investeren in de reductie van hun uitstoot eerder dan dure emissierechten

te kopen. Wel, de prijs per ton CO2 is ineengestort: van 14 euro in januari 2004 daalde hij tot 7,7 euro vandaag. Waarom? Omdat de ondernemingen hun voorspelde uitstoot hebben opgeblazen (om gemakkelijker onder hun quota te blijven) en omdat de regeringen de middelen niet hebben voorzien om die fraude te ontmaskeren.

Besluit : we moeten niet in een altijd ietwat irrationeel catastrofisme verzinken. Twee zaken moeten we echter voor ogen houden. Primo, een snelheidskoers is ingezet tussen de klimaatsverandering en de te nemen

maatregelen om de effecten ervan te beperken. Secundo, de mensheid begint die koers met een zware handicap, waarvan ze zich kan bevrijden als ze wil: de winstjacht, de accumulatie-drang en de neoliberale ideologie van 'alles aan de markt'. ■

[Eric Toussaint - Kodewes]

"Scheld de SCHULDENLAST kwijt"

Na de ramp in Azië volgde een enorme golf van solidariteit. Duizenden mensen stortten geld of organiseerden benefietactiviteiten. Ook een aantal meer structurele voorstellen staken opnieuw de kop op, zoals de Tobintax of de kwijtschelding van de schuldenlast van de getroffen landen. Rood had een gesprek hierover met Eric Toussaint, van het Comité voor de opheffing van de derde wereldschuld (Kodewes).

INTERVIEW DOOR CHRIS DEN HOND

U VRAAGT STRUCTURELE OPLOSSINGEN. BENT U TEGEN EEN HUMANITAIRE HULP?

ERIC TOUSSAINT: Natuurlijk niet, er moet humanitaire noodhulp zijn om een onmiddellijke verbetering teweeg te brengen bij de bevolkingen die het slachtoffer zijn van de Tsunami. Nu moeten er wel structurele oplossingen gevonden wor-

den om te verhinderen dat gelijkaardige fenomenen dezelfde gevolgen zouden hebben. Ik geef een voorbeeld: als een sterke orkaan de Caraïben teistert, dan zijn de inwoners van Cuba of van Florida veel minder getroffen dan de inwoners van Haïti of Santa Domingo. Dat komt omdat er in Cuba en in Florida een heel stevige infrastructuur bestaat voor de woningen, terwijl landen waar de woningbouw heel slecht is, met houten of zelfs kartonnen woningen, veel meer slachtoffers kennen bij natuurrampen. Er moeten structurele oplossingen gevonden worden op vlak van huisvesting, gezondheidszorg enz.

SOMMIGE LANDEN PLEITEN VOOR EEN MORATORIUM OP HET TERUGBETALEN VAN DE SCHULD. DAT VINDT U NIET VOLDOENDE?

ERIC: Nee, een moratorium is geen goede zaak. Wat is een moratorium? Een land met schulden krijgt hierdoor enkel de gelegenheid om de schulden gedurende een bepaalde

periode niet terug te betalen. Dat betekent absoluut geen vermindering van de schuldenlast. Een land dat een moratorium verkrijgt op de terugbetaling van de schulden, moet dan ook nog eens aan voorwaarden voldoen. Een moratorium voor een land betekent concreet dat de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds een bepaalde economische en sociale politiek zullen kunnen opleggen aan de landen die een moratorium aanvaarden. Wat er moet komen is simpelweg een kwijtschelding van de openbare schuld van die getroffen landen, zonder voorwaarden.

HOE NATUURLIJK ZIJN NATUURRAMPEN EN IN WELKE MATE KAN DE MENS TUSSENKOMEN IN DE GEVOLGEN VAN NATUURRAMPEN?

ERIC: De systemen om natuurrampen te voorzien in de USA of in Europa zijn veel meer ontwikkeld dan wat er bestaat in het Aziatisch deel van de wereld. Behalve in Japan dan. In zogenaamde derde-wereldlanden zijn de investeringen in dat soort preventiesystemen bijna onbestaande. Je moet ook beseffen dat de gebouwen aan de kust in rijke landen heel stevig zijn. Daarnaast is de infrastructuur aan hospitalen en gezondheidszorg beter ontwikkeld. Dat laat een snellere onmiddellijke hulp toe aan de slachtoffers. In Azië zijn de mensen verschillende dagen aan hun lot overgelaten geweest, zonder medische hulp.

U STELT DAT DE SCHULD VAN SOMMIGE LANDEN ZOALS EGYPTE OF IRAK WORDT KWIJTGESCHOLDEN EN VAN ANDERE NIET EN DAT DIT GEBEURT OM STRATEGISCHE REDENEN?

ERIC: Aan "vriendjes" worden sterke reducties van de schuld toegestaan. Toen de USA tijdens de eerste Golfoorlog de steun wilde van Egypte, werd 50% van de Egyptische schuld kwijtgescholden. Toen Polen het Warschaupact verliet en toenadering zocht tot de NATO, werd de helft van de Poolse schuldenlast kwijtgescholden. Toen de USA besliste om Afghanistan aan te vallen werd één week voordien een deel van de schuldenlast van

Pakistan kwijtgescholden opdat Musharraf steun zou verlenen aan de aanval van de USA tegen Afghanistan. Waarom moeten er oorlogen of natuurrampen uitbreken vooraleer de schuldenlast wordt verminderd? Er bestaan veel meer waardevolle argumenten op menselijk vlak om de schulden kwijt te schelden: de bevolking heeft al genoeg geleden. Dat is een menselijke strategie in plaats van een militaire.

**Totale schuld van getroffen landen:
300 miljard dollar**

**Totale hulp aan getroffen landen:
300 miljoen dollar**

EUROPA EN DE USA BELOVEN EEN GOEIE 300 MILJOEN DOLLAR AAN NOODHULP, TERWIJL DE BUITENLANDSE SCHULD VAN DE VIJF GETROFFEN LANDEN 300 MILJARD DOLLAR BEDRAAGT, DUS 1000 KEER ZOVEEL?

ERIC: Inderdaad en ze betalen elk jaar 30 miljard dollar van de schuldenlast terug voor een totale schuldenlast van meer dan 300 miljard dollar. En de USA en Europa stellen 340 miljoen dollar hulp voor, dus 1000 keer minder. Dat is onaanvaardbaar. Heel de internationale gemeenschap zou samen 2 miljard dollar geven. Als je cijfers wil: je moet weten dat één maand bezetting van Irak 4 miljard kost aan de USA. Op één maand tijd besteden de USA in Irak het dubbele van wat de hele wereld zou gaan geven aan de regio waar 150.000 doden zijn gevallen. Dat toont aan dat de hulp die wordt gezien als het bewijs van vrijgevigheid, helemaal niet zo vrijgevig is. Burgers overal ter wereld zijn oprecht vrijgevig. Ze geven geld en dat is belangrijk, maar de staten blijven achter. De structurele oplossing betekent voor mij aan die landen hun vrijheid en soevereiniteit teruggeven, zodat ze niet enkel onmiddellijke hulp kunnen bieden aan de slachtoffers, maar ook structurele hulp in de zin van het creëren van jobs, de vermindering van de armoede, een betere infrastructuur van huisvesting, gezondheidszorg en communicatie.

ARTSEN ZONDER GRENZEN HEEFT HET INNEN VAN GELDEN VOOR NOODHULP STOPGEZET. ZE STELT DAT ER GENOEG GELD IS BINNENGEKOMEN VOOR NOODHULP EN DAT HET GELD VOOR STRUCTURELE HULP VAN DE REGERINGEN MOET KOMEN. DE MENSEN BETALEN DAARVOOR TROUWENS BELASTINGEN. GAAT U DAARMEE AKKOORD?

ERIC: Inderdaad, dat is een juiste beslissing. De getroffen landen hebben behoefte aan noodhulp, maar daarbuiten hebben die landen vooral behoefte aan het vinden van de middelen om hun eigen politiek te kunnen voeren om hun bevolking beter te behandelen. Dat is dus niet de taak van het Rode Kruis of de Rode Halve Maan of Artsen Zonder Grenzen. De regeringen moeten de structurele hulp opvoeren. De mensen betalen daar trouwens belastingen voor. ■

Solidariteit met Sri Lanka

De SAP besloot om een oproep te doen voor financiële solidariteit met onze Sri Lankaanse kameraden die getroffen zijn door de natuurramp van tweede kerstdag.

Het nieuws van laatste weken werd beheerst door de Tsunami in Zuid Azië. Ook Sri Lanka kreeg zijn deel van de miserie. Daarom lanceerde onze zusterorganisatie in Sri Lanka, de NSSP, een noodoproep. Op Sri Lanka werden er reeds tienduizenden doden geteld. Miljoenen mensen zijn getroffen door de ramp. Onder hen ook vele kameraden van de NSSP.

Uiteraard is er geld nodig om deze verschrikkelijke situatie te boven te komen. De NSSP vraagt daarom financiële solidariteit. Zij is ter plaatse actief en kan best

inschatten aan welke noden dit geld het best kan worden besteed. We besloten hoe dan ook als SAP een fikse som over te maken op de rekening van de NSSP. Daarbuiten kan iedereen die dat wil ook individueel een gift doen. Wie onze kameraden wil helpen kan geld overschrijven op de rekening "Avanti" in België met vermelding "solidariteit Sri Lanka":

001-4012225-90

We zullen zo snel mogelijk het eerste bedrag overschrijven op de rekening van de NSSP. Hieronder vind je de noodoproep van de NSSP. Gelieve geen geld rechtstreeks over te maken aan hen. Geld overschrijven naar Sri Lanka kost trouwens op zich al een duit. Daarom willen we één of twee maal een groter bedrag overmaken. ■

Sri Lanka Oproep NSSP

Vele duizenden mensen stierven, meer dan 2,5 miljoen mensen werden getroffen door de dodelijke tsunamis in Zuid-Oost Azië. Daarbij werd Sri Lanka het hardst geraakt. Veel van onze kameraden waaronder veel vakbondsleden in de kuststreek zijn zwaar getroffen.

Definitieve cijfers en details van de schade voor onze kameraden zijn nog niet beschikbaar. Alle infrastructuur in deze gebieden is echter beschadigd.

De situatie in de provincies in het noorden en het oosten (vooral bewoond door Tamils en Moslims) is nog rampzaliger. Talrijke gebouwen in deze gebieden zijn verwoest.

Mensen die ginder leven en familieleden en huizen verloren, hebben onze hulp nodig. Vaak werden ganse families dakloos toen hele dorpen werden weggevaagd.

We stellen vast dat in deze gebieden onvoldoende steun op gang komt. Daarom is het onze verantwoordelijkheid onze kameraden die dringend hulp nodig hebben, bij te staan.

We zijn dan ook allerlei goederen en geld beginnen inzamelen. De viering van de verjaardag van onze partij, die voorzien was voor 30 december 2004, hebben we afgelast.

We doen een oproep aan u: verspreid het nieuws over de ellende die achterblijft onder de kameraden en organisaties rond je, en probeer middelen te vinden om de getroffen mensen te helpen.

1. Als de ontwikkelde en lenende landen werkelijk bezorgd zijn om de huidige situatie, dan moet een campagne georganiseerd worden om Sri Lanka's schuld kwijt te schelden.

2. We roepen alle sympathiserende organisaties wereldwijd op om financiële stortingen te doen om de getroffen mensen dringende hulp te verlenen. ■

Wekenlang zijn de arbeiders van Splintex - AGC in staking voor het behoud van hun jobs (zie Rood nr. 9). Deze voorbeeldige staking heeft een belangrijke voorgeschiedenis. In 1975 vond bij Glaverbel-Gilly een wekenlange staking plaats die een hoogtepunt zou worden in de geschiedenis van de antikapitalistische arbeidersstrijd. DOOR ANDRÉ HENRY

1975 [Van Glaverbel-Gilly... - naar Splintex - AGC] 2005

Een strijd met een voorgeschiedenis

Op 10 januari 1975 kondigde de directie van de holding Glavebel-Mécaniver, die de afdeling plat glas van de multinational BSN Gervais Danone controleerde, haar beslissing aan, de ovens van het filiaal in Gilly te zullen sluiten voor de eerste februari. De arbeiders zouden simpelweg ontslagen worden. Onmiddellijk gingen zij in staking, bezetten het bedrijf en verkozen ze een stakingscomité. De staking zou 7 weken duren. Een klassenconflict zonder medelijden was het, tegen een machtige multinational. De arbeiders van Gilly hadden één grote troef die BSN zou doen wijken, namelijk hun traditie van antikapitalistisch strijdsyndicalisme, geworteld in een reële praktijk van syndicale democratie. Ze was het resultaat van het bewuste en sinds tien jaar georganiseerde werk van een groep strijdsyndicalisten die gegroepeerd waren rond het maandblad "La nouvelle défense". Die militanten en arbeiders hadden al belangrijke ervaringen opgedaan tijdens de stakingen van 1972 en 1974, die op een overwinning waren uitgedraaid.

Voor de arbeiders in Gilly was de inzet van het conflict drievoudig. Het ging erom hun jobs te verdedigen en de ontmanteling van het bedrijf te verhinderen, de verworvenheden van de klassenstrijd te verdedigen en een strijd te voeren tegen het multinationaal bedrijf. BSN maakte gebruik van het voorwendsel van de recessie om twee vliegen in één klap te slaan. Door Gilly te sluiten wou ze de rationalisering ver-

snellen en tegelijk het arbeidersverzet in Charleroi breken. Eens de strijdbaarheid van de arbeiders gebroken zou zijn, zou BSN immers veel gemakkelijker kunnen rationaliseren, of zelfs haar bedrijvigheid volledig kunnen schrappen. Uit het vervolg zou blijken dat dit laatste de werkelijke bedoeling was. Die kon echter niet waargemaakt worden omwille van de strijd waar de arbeiders van Gilly als overwinnaars uitkwamen.

DE ORGANISATIE VAN DE STAKING
Het stakingscomité dat gekozen was

André Henry tijdens de staking van Glaverbel, 1975

door de algemene vergadering van arbeiders had als eerste taak de bezetting en het onderhoud van de oven te organiseren. Elke dag moest het verslag uitbrengen van de situatie bij de vergadering van arbeiders die als enige de beslissingsmacht had en op elk moment ieder lid van het stakingscomité kon afzetten. Het is onder

de impuls van het stakingscomité dat de strijd gestructureerd en georganiseerd geraakte. Op vraag van het comité werden verschillende commissies gecreëerd die werden verkozen door en verantwoordelijk waren tegenover de algemene vergadering. Zo waren er commissies voor financiën, onderhoud en beheer van de ovens, veiligheid, de bekendmaking van de staking, cultuur en animatie, verkoopcommissie...

Een eerste actie vond plaats op 16 januari, toen de arbeiders van Gilly massaal de maatschappelijke zetel van Glaverbel in Boisfort bezetten. Deze actie toonde in alle duidelijkheid de vastberadenheid van de stakende arbeiders en liet hen toe hun staking uit te leggen aan het personeel van Boisfort. Een gelijkaardig initiatief werd opgezet in Sauche, waar een fabriek van Gervais Danone is ingeplant. De arbeiders van Gilly gingen er de bedoeling van hun strijd uitleggen en riepen er op tot solidariteit onder de arbeiders van dezelfde multinational.

IMPACT

De arbeiders en het stakingscomité beseften al snel dat de sluiting van hun fabriek een ontstekingsmechanisme zou zijn voor de strijd voor de verdediging van de jobs in de hele regio. Die geraakte stilaan gesensibiliseerd door deze buitengewone staking. Voor de arbeiders van Gilly was de interprofessionele solidariteit in de actie van kapitaal belang om de krachtsverhouding te wijzigen tegenover BSN. Dankzij de strijdbaarheid van het

stakingscomité en de arbeiders hadden deze een grote impact op belangrijke politieke beslissingen.

In het manifest dat ze uitgaven, werden hun centrale eisen uitgelegd. Deze waren gegroepeerd rond vier assen:

1. Geen ontslagen, geen ontmanteling

Ze eisten dat het bedrijf in één enkele productie-eenheid georganiseerd bleef. Dat was het enige middel om verenigd te blijven en de verworvenheden van hun vroegere strijd tegen het patronaat te verzekeren.

2. Creatie van een float in de regio met daaraan gekoppeld de creatie van bedrijven voor de transformatie van glas.

3. Onvoorwaardelijke nationalisering van de hele trust Glaverbel onder arbeiderscontrole.

4. Radicale reductie van de arbeidstijd naar 36 uren zonder loonsverlies en sterke vermindering van het werkritme onder arbeiderscontrole.

Het manifest getuigt van het klassenstrijdperspectief waarin de strijd van de arbeiders van Gilly zich inschreef. Het wordt ook als platform aangenomen door solidariteitscomités die zich overal in het land vormden en waarin de SAP een cruciale rol speelde. De tekst kende een enorme weerklank in de regio. Zodanig zelfs dat het FGTB-coördinatiecomité dat alle glasfabrieken van de regio Charleroi verenigde met een meerderheid voor de nationalisering van Glaverbel stemde. Op 21 januari vond een buitengewoon congres van de FGTB plaats, waar werd beslist in alle fabrieken vergaderingen te organiseren over het probleem van Gilly. Daarnaast werd een betoging gepland op 24 januari. Meer dan 10.000 arbeiders kwamen er op basis van een oproep van het gemeenschappelijk vakbondsfront hun steun betuigen aan de stakers van Glaverbel-Gilly.

Op 10 februari werd een nieuwe fase geopend met de verkoop van de glasstocks van het bedrijf. De arbeiders toonden dat ze niet zouden capituleren voor BSN door zich de vrucht van hun eigen arbeid toe te eigenen. De directie van Glaverbel BSN diende klacht in tegen elke persoon of firma die overging tot illegale inbeslagnames van het glas van Gilly. De verkoop van het glas paste voor het stakingscomité echter in de poging om de krachtsverhouding verder in zijn voordeel om te buigen. Ze overtrof alle verwachtingen.

Een volgende belangrijke stap was de organisatie van een betoging op 17 februari in Parijs aan de zetel van BSN. Meer dan duizend glasarbeiders beantwoordden de oproep. Ook Franse en zelfs een grote Duitse delegatie glasarbeiders vervoegden zich bij de betoging. De arbeiders drongen de zetel van BSN binnen en dwongen de PDG Antoine Riboud om tekst en uitleg te geven. Op die manier toonden ze hun vastbeslotenheid om hun strijd voort te zetten tot hun eisen ingewilligd zouden zijn. De Internationale zingend, trokken ze opnieuw huiswaarts.

EEN HISTORISCH AKKOORD

Het protocolakkoord werd ondertekend op 24 februari 1975 tussen Glaverbel-BSN, de ministers van economische zaken en van arbeid en tewerkstelling en de syndicale organisaties. Dit protocol voorzag dat er geen enkel ontslag zou plaatsvinden zonder dat er een job ter compensatie zou worden gecreëerd. Twee derden van de arbeiders zouden opnieuw een job vinden op de site van Gilly. In afwachting van de nieuwe jobs garandeerde een sociaal fonds aan de werkers hun integrale loon. Arbeiders van 58 jaar konden, als ze dat wensten, op brugpensioen aan 95 % van het loon, met compenserende aanwerving in de verschillende zetels in de regio. Het is ten gevolge van deze lange strijd dat op interprofessioneel niveau het brugpensioen ontstond. Dat bedraagt vandaag veel minder dan 95% van het loon. De compenserende aanwervingen ontbreken.

Dit akkoord is een hoogtepunt in de geschiedenis van de arbeidersbeweging. Het was de eerste keer dat een multinational moest wijken en zo'n toegevingen moest doen.

Men kan zich nog altijd de vraag stellen waarom dit programma, dat de tewerkstelling en het behoud van het integraal loon garandeerde, nooit opnieuw is opgepikt door de syndicale organisaties bij de vele sluitingen en ontslagen die volgden na het conflict in Gilly. In de staalindustrie bijvoorbeeld werd enkel het brugpensioen behouden maar dan buiten het kader van het reconversieplan en het loonbehoud. Dit liet het patronaat toe zonder slag of stoot over te gaan tot ontslagen door het systeem van het brugpensioen toe te passen...

EN NU AGC SPLINTEX FLEURUS

De akkoorden van 1975 zouden uitmonden in de reorganisatie van de hele glasindustrie in Charleroi. Drie nieuwe sites werden gecreëerd in 1978, die van Seneffe, Lodelinsart en Splintex Fleurus-AGC vandaag. Dertig jaar na de staking van Glaverbel Gilly, die aan de basis ligt van het ontstaan van AGC Splintex, zijn de arbeiders van dit bedrijf sinds 1 december opnieuw in staking om hun jobs te redden. Eens te meer worden de arbeiders geconfronteerd met dezelfde kapitalistische logica, die van het winstbejag. In 2000 schrapte de directie al 300 jobs in naam van de rendabiliteit en, zoals ze zelf zegt, om het behoud van het bedrijf op langere termijn zeker te stellen. Vandaag moeten dezelfde patronale argumenten het nieuwe plan met 284 ontslagen rechtvaardigen, nog steeds in naam van de rendabiliteit maar ten koste van de fundamentele belangen van de arbeiders. Deze laatste weigeren de ontslagen, en terecht. Wekenlang zijn ze al in staking. Op het moment van dit schrijven zag nog geen enkel voorstel het daglicht, afgezien van de dwangsom van 5.000 euro per persoon per dag. Sinds de aankondiging van deze sanctie, komen honderden arbeiders 's morgens naar de poort van de fabriek uit solidariteit. ■

Solidariteit met de arbeiders van **AGC Fleurus**

De arbeiders van AGC Automotive (ex-Splintex) Fleurus gingen op één december in staking tegen het herstructureringsplan dat was aangekondigd door de directie en 284 ontslagen voorzag.

In 2000 had de directie al 300 jobs geschrapt in naam van de rendabiliteit, en om zoals ze zelf zei, het overleven van de onderneming op lange termijn te verzekeren. Vandaag worden dezelfde patronale argumenten gebruikt om het nieuwe plan te rechtvaardigen, en dat in een context waarin de principes van het voorafgaandelijk overleg met de voeten worden getreden (de procedure van de wet-Renault werd niet gerespecteerd). Eens te meer krijgt de onmiddellijke winstzucht van de patroons prioriteit boven de toekomst van de arbeiders.

Het is belangrijk in het hoofd te houden dat dit bedrijf ontstond na een lang syndicaal gevecht dat begon in 1975 naar aanleiding van de sluiting van Glaverbel Gilly en Lodelinsart (Barnum). De strijd van

de glasarbeiders en hun syndicale organisaties om in de regio tot industriële reconversieprojecten met toekomstmogelijkheden te komen, zou lang duren (1975-1983). Uit dit gevecht ontstond het bedrijf Splintex, evenals de sites van Seneffe en Lodelinsart.

Splintex werd trouwens deels met ons geld gecreëerd, zowel via het Waals gewest als via de federale regering. Wat in het geding is, is dus de verdediging van een verworvenheid van de syndicale beweging en een hoogtepunt van de syndicale actie in de hele regio. Maar voor alles is het de toekomst van de streek die op het spel staat.

Die is zwaar getroffen door de vele sluitingen en herstructureringen.

Daarom lanceert het Solidariteitscomité dat is opgericht om het legitieme gevecht van de arbeiders van AGC Automotive (ex-Splintex) Fleurus, te ondersteunen, een **oproep**:

- *Stuur solidariteitsboodschappen*
- *Bezoek het stakingspiket*
- *Neem deel aan de verschillende acties die georganiseerd worden door de syndicale delegatie en het stakingscomité.*
- *Organiseer financiële solidariteit en stort een bijdrage op het rekeningnummer 063-1589760-62.*

Onderteken de elektronische petitie ter ondersteuning van de stakende arbeiders van Splintex :

www.petitiononline.com/souagc/petition.html.

Contactpersonen:

André Henry: 0472-53.36.50

Gustave Dasche: 071-56.14.11

Jeannine Tips: 0478-49.02.36

Mail: comsouagc@tiscali.be

rekeningnummer: 063-1589760-62

In gesprek met Frank Slegers (Euromarsen)

Op zaterdag 19 maart trekken de Europese vakbonden samen met de Europese andersglobalisten de straat op in Brussel. Ze richten hun pijlen op de Europese lentetop, die enkele dagen later van start gaat in de hoofdstad en het neoliberale beleid van de lidstaten in een hogere versnelling wil brengen. Rood sprak hierover met Frank Slegers, van de Europese Marsen tegen de werkloosheid, preciaire arbeid en sociale uitsluiting, het Europees netwerk dat reeds in 1997 werklozenmarsen organiseerde vanuit alle hoeken van het continent richting de Europese top van Amsterdam..

INTERVIEW DAVID DESSERS

De LANGE WEG naar een Europese sociale beweging

Frank Slegers stond mee aan de wieg van het Sociaal Forum van België, het samenwerkingsverband van de twee grote vakbonden, een aantal grote NGO's en tal van sociale bewegingen en actiegroepen in het kader van het andersglobalisme. Als vertegenwoordiger van dat Belgisch Sociaal Forum werd hij ook snel een kartrekker van het Europees Sociaal Forum, dat voor de eerste keer plaatsvond in Firenze in 2002. Er loopt één rode draad doorheen al dat engagement; de betrachting om een Europese sociale beweging op te bouwen die de degens kan kruisen met de neoliberale Europese politiek.

FRANK SLEGERS: We stellen met de Euromarsen vast dat de aanvallen tegen de werklozen, de pensioenen, de gezondheidszorg, de openbare diensten, de sociale zekerheid, zeg maar tegen de verworvenheden die de arbeidersbeweging heeft opgebouwd middels de krachtsverhoudingen van na de tweede wereldoorlog, land na land plaatsgrijpen. Er is ook telkens land na land verzet. Maar dat verzet loopt vaak uit op nederlagen. En één van de redenen waarom dat verzet op nederlagen uitloopt, is dat er meer en meer krachtsverhoudingen spelen op Europees vlak. Voor een groot stuk wordt het beleid op Europees vlak bepaald. De enige manier om daadwerkelijk weerstand te bieden en op te komen voor alternatieven bestaat erin om de nationale strijd te koppelen aan Europese strijd. Dat betekent dat je in

de Europese Unie een kracht moet opbouwen die tegenover het neoliberalisme in staat is om weerstand te bieden, in verzet te gaan en op te komen voor alternatieven.

Deze stelling lokt op zich al heel wat debat uit. Sommigen zullen aanvoeren dat de sociale politiek nog steeds een bevoegdheid van de lidstaten is. Kijk naar de Europese verdragen, naar de Europese grondwet; sociale zekerheid blijft inderdaad *de facto* een bevoegdheid van de lidstaten. Dat is dus juist maar tegelijkertijd ook onjuist. Een aantal bevoegdheden worden immers wel op Europees niveau georganiseerd, namelijk heel het financieel-economisch kader en het budgettaire beleid. Zo is er het stabiliteitspact, dat aan alle lidstaten beperkingen oplegt in verband met hun begrotingen. Het vrij verkeer van

kapitalen zorgt er bovendien voor dat ook het fiscaal beleid sterk door Europa bepaald wordt. Bovendien wordt de monetaire politiek van de lidstaten bepaald door de Europese Centrale Bank. Het concurrentiebeleid, het handelsbeleid en noem maar op... het wordt allemaal bepaald op Europees niveau.

Dat Europees economisch, fiscaal en monetair kader wordt op neoliberale leest geschoeid. Dan is het natuurlijk zeer relatief om te beweren dat het sociaal beleid op nationaal vlak wordt beslist. Wat valt er immers nog te beslissen als heel dat economisch-financieel kader op Europees niveau wordt vastgelegd? Méér nog, het is een bewuste politiek om die sociale politiek, die heel concrete vormen aanneemt, op nationaal niveau te houden. Dat betekent immers dat het verzet op nationaal vlak geconcen-

treerd blijft zodat het economisch en financieel kader buiten schot blijft. En dat terwijl dat financieel-economisch kader de sociale politiek stuurt en begrenst. Die situatie moet absoluut doorbroken worden. De sociale beweging mag deze situatie niet aanvaarden en moet haar eisen zelf op het Europese vlak naar voor brengen. Het nationaal verzet is vandaag een verbrokken verzet als het niet verbonden wordt met Europese strijd. Vandaar stapelen we de nederlagen op elkaar.

Vandaag horen we vaak spreken over de strijd voor een sociaal Europa. Daar worden nogal uiteenlopende invullingen aan gegeven. Sommigen eisen meer sociale bevoegdheden voor Europa. Anderen vinden dat niet voldoende

en eisen meteen sociale rechten die Europees gegarandeerd moeten worden. Maar opdat het debat ergens over zou gaan moeten we beginnen met een sociale beweging op Europees vlak op te bouwen. Anders blijven de anderen de agenda bepalen. Dat is wat ons betreft de inzet van de betoging van 19 maart in Brussel. Wij willen een stap vooruit zetten in de richting van een sociale beweging die in staat is om op Europees vlak te handelen. Wanneer kunnen we zeggen dat de betoging een succes is? Wel, op het moment dat al die mensen die de jongste jaren in de verschillende Europese landen -recent in Frankrijk, Duitsland, Nederland- op straat zijn gekomen tegen het asociale beleid van hun regeringen, het gevoel hebben dat de betoging van 19 maart hun strijd optilt tot op het Europese niveau. Dat is voor ons de inzet van 19 maart.

HOE KOMT HET DAT DE OPBOUW VAN ZO'N EUROPESE SOCIALE BEWEGING GEPAARD GAAT MET ZOVEEL MOEILIKHEDEN?

FRANK SLEGGERS: De moeilijkheden situeren zich op verschillende niveaus. Het eerste probleem is dat de Europese linkerrand actief heeft meegewerkt aan de Europese neoliberale constructie. Die constructie werd gevormd door de eenheidsakte van 1986 en het Verdrag van Maastricht van 1992. Dat zijn de sleutelverdragen die vorm hebben gegeven aan de huidige Europese structuur. Tot daarvoor was Europa een douane-unie en was de idee dat er vooruitgang geboekt zou worden door aan die douane-unie een Europese structuur te geven; door Europese fiscale wetgeving, Europese monetaire wetgeving, Europese budgettaire wetgeving enz. Dat is echter niet gelukt. Europa raakte in de jaren '70 en '80 in crisis. Onder andere de Britten wilden niet meer meedoen en heel de besluitvorming liep vast. Daarvoor was er ook al de lege-stoelpolitiek van de Gaulle. Halfweg de jaren '80 werd het geweer dan van schouder veranderd. Voortaan ging men ervan uit dat de markt Europa één zou maken. De concurrentie zou op alle terreinen vrij spel krijgen en zo zou Europa ééngemaakt worden. Het was de tijd van de opkomst van de neoliberale politiek met Reagan en Thatcher. Die nieuwe koers betekende een totale draai in de methode van Europese opbouw. Het was onder leiding

van de sociaal-democraat Jacques Delors dat deze koerswijziging gerealiseerd werd. Het Europees Vakverbond begon wel ongerust te worden door dat neoliberale offensief. Op zeker moment dreigde het EVV zelfs met mobilisaties tegen die neoliberale koers. Maar het Europees Vakverbond heeft zich laten foppen door Jacques Delors, die toen plots een gans pakket aan hervormingen op Europees vlak beloofde om een sociaal luik te realiseren. Het EVV liet haar dreigementen varen maar

van het sociaal Europa werd verder niet veel meer vernomen. Het neoliberale Europa werd dus geslikt. Die medeplichtigheid van de linkerrand heeft heel de linkerrand ontwapend en betekent vandaag een serieuze handicap.

Toch kan je de vraag blijven stellen hoe het mogelijk is dat al die krachtige

Europese vakbonden, die sterk verbonden waren met de naoorlogse welvaartsstaat, dit zomaar hebben laten passeren. Wel, dat komt omdat de vakbeweging - en de linkerrand in het algemeen - zich identificeert met de Europese opbouw. Dat is het tweede probleem. Er heerst sterk het gevoel dat je in een wereld met hevige concurrentie van de VS, Japan en China, het Europees sociaal model maar zal kunnen handhaven, indien je dit op Europees niveau organiseert. De vakbonden gingen er dus vanuit dat de Europese éénmaking zou moeten lukken om het Europees sociaal model te kunnen laten standhouden. Dit bracht de vakbonden in een zeer defensieve situatie. Je hebt daar echter een nobele en een minder nobele versie van.

De minder nobele versie gaat ervan uit dat Europa de concurrentieslag moet winnen van de Amerikanen, de Chinezen en de Japanners. Dat was bijvoorbeeld lange tijd de houding van het Europees Vakverbond, dat geen weerstand biedt tegen de neoliberale éénmaking van Europa maar zich integendeel aanbiedt als sociale partner om die neoliberale éénmaking van Europa beter te laten lukken. Het Lissabonproces houdt in dat de Europese economie de meest competitieve ter wereld zou moeten worden. Dat wil dus zeggen dat wij het moeten winnen van de rest van de wereld. Wat zegt het EVV daarover? Het EVV kan akkoord gaan met die doelstellingen maar meent dat je die concurrentiedoelstellingen niet enkel kan realiseren via liberalisering en privatiseringen. Je hebt er ook hoogopgeleide arbeidskrachten en een regulerend kader voor nodig. En daarom is het EVV als partner nodig, zo zegt het zelf, om die doelstellingen te realiseren... Er is dus helemaal geen breuk met de Europese neoliberale politiek. Het draait eerder rond de vraag wie het best in staat is om de Europese concurrentiekracht uit te bouwen. Dat is de opstelling van het EVV tot nog toe. Je merkt het ook als je de akkoorden bekijkt die het EVV vandaag op Europees vlak afsluit. Die draaien allemaal rond telearbeid, deeltijdse arbeid enzovoort. Allemaal akkoorden om de flexibilisering van de arbeidsmarkt te reguleren. Men reguleert de flexibilisering in plaats van er strijd tegen te leveren. Dat is de rol die het EVV voor zichzelf ziet weggelegd.

Er is ook een nobelere versie van die opstelling. Die houdt in dat het Europees sociaal model onhoudbaar wordt op nationaal vlak. De enige manier om het te redden bestaat in het reproduceren van dat model op Europees vlak. Maar om het te kunnen reproduceren is er wel eerst een Europa nodig. Dus, stelt men dan, laten we Europa uitbouwen, gezien het onmogelijk is om een sociaal luik te bouwen aan Europa zolang er geen Europa is. Ook in dat geval gaat men er dus van uit dat iedere stap in de uitbouw van Europa een stap in de goede richting is, gezien het de kans op het totstandkomen van een sociaal luik vergroot. De mensen die die stelling aanhangen zien niet dat Europa in de feiten een neoliberale *machinerie* is die de nationale welvaartsstaat afbreekt in plaats van ze te reproduceren op Europees vlak. Ze willen ook op geen enkele wijze het Europees project destabiliseren gezien ze ervan uitgaan dat dit enkel maar zou betekenen dat het sociaal Europa verder af blijft dan ooit. In hun ogen werk je enkel maar nationalistische en xenofobe krachten in de hand als je conflict zoekt met de Europese Unie. Dat is dus de nobelere versie van datzelfde verhaal.

Vandaag stellen we vast dat er meer en meer vragen gesteld worden bij deze opstelling. Er ontstaat een debat in de vakbeweging. Een aantal mensen zien die opstelling niet langer zitten en stellen vandaag dat we, indien we echt een sociaal Europa willen, op zijn minst hetzelfde zullen moeten doen als wat de vakbonden op nationaal vlak gedaan hebben in de 19de en de 20ste eeuw. Met andere woorden, ze stellen dat er een minimum aan conflictuele relaties moet komen met het neoliberalisme. Zo'n visie betekent dat je als vakbonden ook 'neen' durft te zeggen en dat je krachtsverhoudingen opbouwt. Zonder conflicten, zonder tegenstellingen, zonder krachtsverhoudingen zal het sociaal Europa er nooit komen. We stellen vast dat vandaag de Belgische vakbonden evolueren en meer in de richting van die laatste visie opschuiven. In ieder geval uiten ze meer en meer kritiek op het optreden van het Europees Vakverbond. Een aantal Europese vakbonden komt tot de conclusie dat er een echte Europese vakbond nodig is. Dat wil zeggen een vakbond die ook kan betogen, die ook kan staken, die ook krachtsverhoudingen kan opbouwen. Kortom: op Europees vlak doen wat er op nationaal vlak gebeurt. Dat lijkt misschien het A B C, maar het EVV speelde die rol in ieder geval de jongste jaren niet.

Dat brengt ons bij het derde probleem. Eénmaal dat je ervan overtuigd bent dat er Europese strijd nodig is, dan dringt de vraag zich op hoe je dat concreet kan realiseren. Er is de realiteit van de ver-

schillende landen, met elk hun eigen geschiedenis, hun sociale relaties, hun tradities... Indien we op Europees vlak willen handelen, moeten we erin slagen om een soort van aangepaste, gelaagde structuur uit te bouwen. Je kan niet gewoon een Europese structuur in het leven roepen, die geen rekening houdt met die nationale verschillen, en waarbinnen er simpelweg via meerderheid beslist wordt. Neen, er moet een wisselwerking, een dialectiek ontstaan tussen nationale structuren en die nieuwe Europese structuur. We hebben een Europese sociale beweging nodig, die vertrekt vanuit de nationale bewegingen, maar daar een Europees niveau aan toevoegt. We staan eigenlijk voor exact dezelfde problemen als die van de Europese Unie; welke representativiteit, welke supranationaliteit enzovoort?

Op dat vlak hebben de Europese sociale bewegingen enerzijds wel een gigantische stap vooruit gezet, met de Europese sociale fora van Firenze, Parijs en Londen. Drie Europese sociale fora op zo'n korte tijd, met die diversiteit aan onderwerpen, aan talen, voorbereid door echte Europese vergaderingen, die telkens in andere Europese steden samenkwamen; Barcelona, Londen, Istanbul, Berlijn et cetera. Dat is een gigantische inspanning. Iedereen die dat de grond inpraat of banaliseert moet met pek en veren ingestreken worden en aan een paal gehangen en buitengedragen worden. Het is een gigantische stap voorwaarts. Anderzijds blijkt het erg moeilijk om ook effectief een Europese structuur uit te bouwen. Het Europees Sociaal Forum blijft een Europese ruimte, waarbinnen gewerkt wordt door middel van coördinatie en discussie tussen bewegingen die fundamenteel nationaal ingeplante bewegingen zijn. Er bestaat nog steeds geen Europese beweging met een minimum aan organisatie en organen. Het ESF functioneert enkel via algemene vergaderingen die om de twee maanden ergens in Europa samenkomen. Dat is dus in feite belachelijk als je het vergelijkt met wat er tegenover ons staat. Dit maar om te zeggen hoe moeilijk het is om een Europese sociale beweging uit te bouwen. Er bestaan trouwens ook geen binnenwegen. Zo'n beweging kan enkel maar doorheen een concrete gemeenschappelijke ervaring worden opgebouwd.

Tot slot is er nog een extra probleem. Er zijn ook mensen die zich afkeren van Europa en de Europese Unie, omdat ze het beschouwen als een egoïstische kracht. De Europese Unie wil in de eerste plaats haar eigen concurrentiepositie verbeteren om zo de slag te kunnen winnen van de rest van de wereld. Uit die vaststelling trekken een aantal mensen de conclusie dat andersglobalisten zich niet op Europees niveau moeten organiseren omdat we anders in hetzelfde bedje ziek zouden zijn. Het zijn mensen die stellen dat ons referentiekader 'de mensheid' moet zijn en dat we ons dus op wereldvlak moeten organiseren. Iedere Europese organisatie wordt dan

beschouwd als 'eurocentristisch', een loutere terugplooi op de verdediging van onze eigen verworvenheden. En als je onze problemen vergelijkt met de problemen in de derde wereld dan zijn die van ons toch maar klein bier.

Deze houding vinden we nogal eens terug bij de nieuwe generaties die het andersglobalistisch verzet op gang hebben gebracht. Ze hebben de enorme verdienste het verzet tegen het neoliberalisme georganiseerd te hebben en de legitimiteit van het neoliberalisme in vraag te hebben gesteld. Het zijn vaak mensen die zich identificeren met de strijd tegen de oorlog en tegen de ergste uitwassen van het neoliberalisme, zoals de dakloosheid, mensen zonder papieren enzovoort. Maar de situatie van het gros van de werkende mensen houdt hen minder bezig. Het zijn die milieus die vaak reserves uiten bij de opbouw van een Europese tegenmacht in de Europese Unie, omdat ze het zien als een vorm van eurocentrisme. Die krachten spelen natuurlijk wel een belangrijke rol in die andersglobaliseringsbeweging. Het is allerm minst simpel om die krachten te verbinden met de Europese vakbeweging. Nochtans is die verbinding net nodig om een Europese sociale beweging op te bouwen met een breed maatschappelijk draagvlak en een visie op Europa die verder gaat dan enkel maar de verdediging van de onmiddellijke belangen. Maar het gaat dus om een moeilijke combinatie en het probleem ligt aan beide kanten. De vakbonden worden ervan verdacht enkel maar de verdedigers te zijn van de enge materiële belangen van de werkende mensen hier, wat ten dele een terechte kritiek is. Maar die nieuwe krachten onderschatten dan weer vaak de sociale kwestie en de ravages die het neoliberalisme aaricht onder de werkende bevolking bij ons; de stress, de nieuwe ziektes, de achteruitgang van de kwaliteit van het leven. Bovendien zien ze vaak te weinig dat wij, indien we een bijdrage willen leveren aan een andere wereld, die bijdrage in Europa zullen moeten leveren. En die bijdrage kan je enkel maar leveren indien je vertrekt van

uit de levenssituatie van de mensen hier. Anders doe je hier je job niet... Een probleem van beide kanten dus. Het zal ook weer een lange weg vragen om daarin stappen vooruit te zetten.

We zien het probleem terug opduiken met de betoging van 19 maart. Om er een massabetoging van te maken moet die betoging draaien rond onmiddellijke objectieven die verbonden zijn met het leven van de werkende mensen hier. Maar zeer snel ontstaat er een wantrouwen tegenover die benadering en komt er druk om ze te verbinden met de situatie in de wereld, met de strijd tegen de oorlog, om er een betoging van te maken die een globaal maatschappijbeeld uitdraagt. De betoging van 19 maart dreigt een beetje de twee tegelijkertijd te worden. De vakbonden hebben de terechte wil om concrete eisen te stellen op een moment dat de Europese leiders het Lissabonproces bespreken. Daarnaast zijn er de mensen die op straat willen komen voor een ander Europa in een andere wereld, gekoppeld aan alle grote problemen die de mensheid vandaag bedreigen. Je krijgt dus snel twee betogingen in één. Ik haal dit voorbeeld maar aan om duidelijk te maken dat het niet zo eenvoudig is om die Europese kracht op te bouwen. Op 19 maart kunnen we hopelijk opnieuw een stap in de goede richting zetten.

WAT GAAN DAN DE BELANGRIJKSTE THEMA'S ZIJN VAN DE BETOGING VAN 19 MAART?

FRANK SLEGERS: In het Belgisch Sociaal Forum zijn we er wel reeds in geslaagd om de strijd voor een sociaal Europa te koppelen aan een brede maatschappelijke visie. Zo was er de anti-GATS betoging van februari 2003 en de betoging tegen de Bolkestein-richtlijn in juni 2004. Die betogingen maakten een duidelijke link tussen enerzijds de arbeidssituatie van werknemers in Europa en anderzijds een algemene visie op Europa en de maatschappij. Hetzelfde moeten we realiseren op 19 maart. De campagne tegen de Bolkestein-richtlijn krijgt steeds meer aanhang in Europa. Het wordt dus een belangrijk thema van de betoging van 19 maart. We moeten een stap vooruit trachten te zetten ten opzichte van die schitterende mobilisatie van 14 december 2001 naar aanleiding van de top van Laken. Dat kan doordat we vandaag beter in staat zijn om die slogan 'voor een ander Europa in een andere wereld' te verbinden met concrete politieke gevechten, rond ondermeer de richtlijn Bolkestein.

Tegelijkertijd zal de betoging van 19 maart een zeer brede en diverse betoging blijven waarin heel wat thema's aan bod zullen komen. De jongerenmobilisatie is gericht tegen jongerenwerkloosheid en racisme en voor gratis onderwijs. De vredesbeweging zal aanwezig zijn om de start van de oorlog in Irak te herdenken en te protesteren tegen de militarisering van de Europese Unie. Het thema van de Europese grondwet werd niet opgenomen in de algemene actieoproep omdat de standpunten erover te sterk uiteen lopen. Maar het staat wel vast dat bewegingen als Attac of de Euromarsen op 19 maart ook hun bezwaren tegen die Europese grondwet zullen kenbaar maken.

19 maart wordt een test om te kijken waar we nu staan in de opbouw van die Europese tegenmacht. We moeten concrete politieke gevechten aangaan, zodat we ook kunnen nagaan of we in staat zijn om overwinningen te boeken. Tegelijkertijd zal 19 maart opnieuw een mobilisatie met een brede kijk op Europa en de wereld worden die tal van bewegingen samen kan brengen. ■

Oproep van Brussel

Op 19 maart 2005 in Brussel

Samen voor een ander Europa, sociaal, solidair, egalitair en vreedzaam

In 1997 namen de vakbonden van Renault het initiatief voor de eerste Eurobetoging in Brussel, voor werk.

In december 2001 betoogden we opnieuw, voor een ander Europa in een andere wereld.

Op 15 februari 2003 beantwoordde een massabetoging in Brussel de oproep van het Europees Sociaal Forum tegen de oorlog in Irak.

Wij roepen op om opnieuw samen te betogen in Brussel, op zaterdag 19 maart 2005.

Immers, land na land volgen in Europa de aanvallen op sociale rechten elkaar op. De openbare diensten worden gedereguleerd en geprivatiseerd. De mensen verdienen beter!

Meer dan ooit blijft ook de strijd tegen een egoïstisch Europa actueel. De Europese Unie werkt volop mee aan de neoliberale globalisering. Die neoliberale globalisering is op zijn beurt wereldwijd een bron van oorlog, milieurampen en sociale achteruitgang. Zij voedt ongelijkheid, uitsluiting en racisme.

- De jongerenmars voor werk, gelijkheid en gratis onderwijs eist voor de jongeren duurzame en kwaliteitsvolle jobs. Zij eist ook gratis onderwijs in degelijke omstandigheden. Zij klagen het racisme en de fascistische ideologieën aan.

- De sociale bewegingen hebben na het Europees Sociaal Forum van Londen een oproep gelanceerd voor een centrale manifestatie in Brussel op 19 maart, tegen oorlog en racisme, tegen het neoliberale Europa, tegen de privatiseringen, tegen de richtlijn Bolkestein, tegen de aanvallen op de arbeidsduur, voor een Europa van rechten en van solidariteit tussen de volkeren.

- De Europese vakbonden gaan door met hun strijd voor een sociaal Europa. Zij betogen voor meer en betere jobs. Zij zeggen ja aan kwaliteitsvolle jobs en diensten, en verwerpen daarom de Bolkesteinrichtlijn tot liberalisering van de diensten. Zij zeggen ja aan fundamentele sociale rechten om het sociale Europa te versterken.

Zij verzetten zich tegen de herziening van de richtlijn over de werktijden, zoals die voorgesteld wordt door de Europese Commissie. Dat voorstel toont nog maar eens de onwil aan op Europees niveau degelijke arbeidsomstandigheden te waarborgen voor iedereen.

De strijd tegen de Bolkesteinrichtlijn, die symbool

staat voor de vermarkting van onze samenleving, is een prioritair doel voor ons allen, vakbonden, sociale bewegingen, burgerbewegingen en ngo's.

- Twee jaar na de invasie in Irak blijft de strijd tegen de oorlog brandend actueel: onwettige bezetting van Irak, onderdrukking van het Palestijnse volk,... De strijd voor vrede kan niet losgekoppeld worden van onze inzet voor een ander Europa. Wij weigeren de omvorming van Europa tot een militaire grootmacht. De strijd tegen massavernietigingswapens, in casu kernwapens, moet ook op eigen bodem gevoerd worden met de start van multilaterale onderhandelingen voor een wereldwijd verdrag op kernwapens.

In maart zullen de Europese staatshoofden en regeringsleiders in Brussel hun jaarlijkse 'lentetop' aan het Lissabonproces wijden. Zij willen de Europese economie omvormen tot de meest competitieve ter wereld, terwijl er minder dan ooit sprake is van een sociaal Europa. Wij weigeren deze logica van de eeuwige concurrentie te aanvaarden, continent tegen continent, land tegen land, mens tegen mens. Wij staan voor een wereld waar duurzame ontwikkeling mogelijk gemaakt wordt door solidariteit en samenwerking.

Europa kan niet worden eengemaakt tegen de mensen die er wonen. Europa zal sociaal, solidair en democratisch zijn, of het zal niet zijn.

Daarom bouwen we verder aan de sociale beweging die Europa nodig heeft. Zij is onze bijdrage aan een wereld gebaseerd op rechtvaardigheid en vrede. Wij voeren deze strijd samen met de volkeren in het Zuiden. Samen met hen voeren we campagnes zoals die voor de onvoorwaardelijke opheffing van de schuldenlast van de derde wereld, de Tobintaks,... Samen verzetten wij ons tegen een wereld gestuurd door vrijhandel (GATS) en tegen de globale privatisering golf (bv. water).

Daarom roepen wij - wij zijn vakbonden, ngo's en andere sociale bewegingen, die sinds 2002 samenwerken in de schoot van het Sociaal Forum van België - de Europese vakbonden en sociale bewegingen op om samen met ons massaal te betogen op 19 maart 2005 in Brussel, voor onze rechten, en voor een ander Europa in een andere wereld. ■

De brutale racistische rellen die in februari 2000 in El Ejido in Andalusië losbarstten, onthulden een realiteit die weinig bekend is bij de Europese publieke opinie: de onmenselijke uitbuiting van clandestiene immigranten in de landbouw en vooral in de sector van de groenten- en fruitteelt. De aanwezigheid van grote aantallen mensen zonder papieren is cruciaal voor deze economische sector.

DOOR ERIC MATRIGE

De bittere smaak van ons fruit en onze groenten

GANGMASTERS

De situatie is nog spectaculairder in de regio van Almeria, hoewel de misbruiken in de fruit- en groententeelt overal in Europa voorkomen. In Groot-Brittannië noemt men het systeem dat wordt gebruikt om deze sector van arbeidskrachten te voorzien de 'gangmasters'. Een 'gang' betekent een groep arbeiders, de 'masters' zijn hun meesters. Het gaat om groepschefs die het loonniveau en de arbeidsvoorwaarden regelen. Ze worden door de landbouwer betaald voor deze dienst. Sinds 10 of 15 jaar is dit *big business* geworden. Sommige *gangmasters* stellen tot 2000 personen tewerk, en hebben een zakencijfer van 15 miljoen pond per jaar. De beschikbare mensen uit de betrokken regio volstaan niet meer, daarom worden steeds verder weg arbeidskrachten gezocht, vooral in Oost-Europa. De gerecruteerden uit die landen betalen elk tussen 2000 en 3000 pond aan deze maffia die hen visa en vaak valse papieren bezorgt. In Nederland, één van de eerste landen ter wereld die zijn landbouw intensifieerde, bevindt een derde van de clandestiene arbeiders zich in de landbouw en vooral in de groententeelt. Een studie van de universiteit van Rotterdam schat het aantal clandestiene werkers vandaag op 100.000.

Elk bedrijf heeft enkele hooggekwalificeerde permanenten nodig en daarnaast een hoop seizoensarbeiders voor korte periodes. Clandestienen zijn daar uitermate geschikt voor.

De productie wordt daarbij op een ultramoderne manier georganiseerd. Een groot deel van de serres is geïnformatiseerd en sinds kort kunnen zelfs de arbeiders gesurveilleerd worden via de computer. Ze hebben elk een barcode, net als elke rij groenten of fruit. Op die manier kan de groentenkweker de kwantiteit en kwaliteit van het werk van elke arbeider controleren.

ZWITSERLAND

Met 7 miljoen inwoners waarvan 19,8 % buitenlanders is Zwitserland voor zijn economische ontwikkeling heel afhankelijk van buitenlandse arbeidskrachten. Vandaag bevinden er zich tussen 150.000 en 300.000 mensen zonder papieren. De waarde van het zwartwerk wordt geschat op 35 miljard Zwitserse frank per jaar, of 9 % van het BNP. En nog altijd is er een tekort aan arbeidskrachten in bepaalde sectoren.

Net zoals in andere landen, is de landbouweconomie er gebaseerd op slecht betaalde arbeidskrachten. Daarom waren de eersten die deze

sector ontvluchtten dan ook de Zwitsers zelf. In de jaren '50 en '70 deed men een beroep op Italianen, Spanjaarden, Portugezen en Joegoslaven die werkten onder het statuut van seizoensarbeider. Zo iemand kan maximaal 9 maand blijven, kan zijn familie niet laten komen, heeft niet het recht van job te veranderen en is slechts minimaal verzekerd. Het arbeidsrecht wordt niet gerespecteerd. Nachtwerk wordt zonder restricties toegelaten.

In de context van de toenadering tot de EU verminderde de Zwitserse regering het aantal vergunningen voor seizoensarbeiders van 160.000 in 1990 tot 88.000 in 1998. Op termijn moet dit statuut zelfs verdwijnen. Het gevolg is dat het aantal arbeiders zonder papieren peilsnel de hoogte ingaat, aangezien de vraag naar arbeidskrachten hoog blijft. Hun aantal wordt geschat op 8.000 tot 10.000 in de landbouwsector.

Frankrijk ontsnapt niet aan het fenomeen dat vooral in het zuiden, namelijk in de Rhône-streek, de kop op steekt. In het algemeen worden dit soort prakrijken in wijnstroken steeds vaker toegepast. Frankrijk was ook het eerste land dat IOM-contracten gebruikte...

IOM-CONTRACTEN

Geconfronteerd met het enorme tekort aan goedkope arbeidskrachten ontwikkelden de EU en verschillende nationale regeringen het instrument van seizoenscontracten, die toelaten arbeiders te laten komen onder tijdelijk statuut, zonder dat deze verblijfsrecht krijgen of het recht van gezinshereniging. De contracten van de IOM (Internationale Organisatie voor migratie) in de landbouw zijn een daarvan een typevoorbeeld.

Bij de IOM-contracten geldt het principe van extraterritorialiteit, dit wil zeggen dat volgens het recht de arbeid(st)ers zich niet op het territorium bevinden waar ze werken, maar wel in het land dat op hun identiteitskaart staat vermeld. De tijd die iemand met een IOM-contract doorbrengt in een land telt dus niet voor zijn anciënniteit noch voor zijn regularisatie-aanvraag.

Hetzelfde geldt op het vlak van de sociale rechten. De werknemers in kwestie dragen bij aan de sociale zekerheid van het land waar ze werken, maar ze worden enkel beschermd tijdens de duur van het contract. Het gebeurt vaak dat zieke of gekwetste arbeiders langer gehospitaliseerd worden dan hun contract duurt. In dat geval moeten ze zelf de kosten op zich nemen. Gezinshereniging is niet mogelijk want juridisch gezien is de persoon in kwestie in zijn land van oorsprong gebleven. Daarenboven wordt de gezinstoelage berekend volgens de normen die heersen in het land van domicilie. Voor een Marokkaan bijvoorbeeld die in Frankrijk werkt, blijft ze beperkt tot een vijfde of zelfs een zesde van de normale toelagen in Frankrijk.

Elk IOM-contract staat op naam. De arbeider is daardoor gebonden aan zijn patroon en kan niet van job veranderen zonder een vrijheidscertificaat. Elk jaar moet de werkgever zijn contracten vernieuwen. Als een arbeider zijn lage loon in vraag stelt of weigert niet of nauwelijks betaalde overuren te kloppen, weet hij dat hij er de volgende keer niet bij zal zijn. IOM-contracten werden tot voor kort gereserveerd voor mensen uit het

zuiden of uit Polen, en dan vooral voor mannen. De uitbreiding van de EU naar het oosten en de vervrouwelijking van de arbeidskracht openden nieuwe wingewesten voor de moderne slavendrijvers. Mensen uit die kant van Europa kunnen zich gemakkelijker verplaatsen, het busverkeer is er sneller en minder duur en laat toe meer arbeiders te laten komen dan het aantal toegekende contracten.

Deze evolutie heeft als gevolg dat mensen uit het zuiden en het oosten, aangegeven en clandestiene jobs onderling moeten concurreren. Dat geeft het landbouw- en ander patronaat een aantal voordelen. De aanwezigheid van legale of illegale immigratie is voor de patroons op

zich al een bijzonder belangrijke troef. In de westerse landen laten een blanke huidskleur of een zo christelijk mogelijke cultuur toe dit soort praktijken daarenboven onzichtbaar te maken. Daardoor zagen we hoe na de racistische rellen tegen de Marokkanen in Spanje werkkrachten werden aangeworven uit de voormalige sovietrepublieken. In 2002 waren in de regio Huelva in Andalusië, gekend voor zijn arbeiteerteelt, 55.000 seizoensarbeiders tewerkgesteld, waarvan 10.000 vreemdelingen. De Spaanse regering kende een quota toe van 7.000 vreemdelingen: 5.800 Polen, 1.000 Roemenen, 418 Marokkanen, 150 Colombianen... Meer dan 6.000 Marokkanen die er jarenlang werkten, verloren hun job. ■

Serres in Almería

Ook in België...

De inzet van immigranten in de fruitsector is in België vooral geconcentreerd in de regio van Tongeren, Sint-Truiden, Gent... De uurlonen variëren er tussen 8 en 3 euro, afhankelijk van het humeur van de patroon en vooral van de vraag of men al dan niet papieren heeft. Onder de mensen zonder papieren zijn het vooral de Tsjetsjenen en Guinezen die de voorkeur genieten. Zonder vergunning, en dus zonder bescherming, kan je met hen doen wat je wil. Vaak logeren ze ter plaatse, in vieze schuren, zonder enige vorm van hygiëne. Ze worden gedwongen gratis overuren te doen en worden naar die velden gestuurd die het verst van het huis van hun patroon liggen, om gemakkelijker aan controles te kunnen ontsnappen. Congolezen,

Ivorianen en Kameroenezen plaatsten liever dichterbij, want zij zijn niet alleen vaker in orde met hun papieren, maar zijn ook sneller geneigd om te revolteren.

Contracten worden maar ondertekend nadat het werk is beëindigd, en vaak corresponderen de lonen niet met de aangekondigde barema's. Wat medische verzekering betreft... durft niemand bij de aanwerving daarover vragen te stellen. Ongelukken komen heel vaak voor, en als je niet over papieren beschikt...!

In het volgende nummer komen we terug op de Internationale Organisatie voor Migraties (IOM) die sinds haar oprichting zegt zich bezig te houden met het leven van meer dan 14 miljoen personen. ■

Marwan Barghouti, de leider van de tweede intifadah, was aanvankelijk kandidaat in de Palestijnse presidentsverkiezingen, maar trok zich terug. Rood sprak met zijn vrouw, de advocate Fadwa Barghouti, over zijn redenen daarvoor. De ontmoeting vond plaats op 30 december 2004 in de bureaus van de "Free Marwan Barghouti campaign", op twee passen van de Mouhata in Ramallah.

INTERVIEW DOOR CHRIS DEN HOND EN MIREILLE COURT

[Interview met Fadwa Barghouti]

"Mahmoud Abbas zal snel geblokkeerd raken"

FADWA BARGHOUTI: De inmenging in onze verkiezingen vanuit de kant van de Amerikanen, de Arabische landen, Europese staten en Israël was heel groot. Allen deden ze verklaringen ten voordele van de ene of de andere kandidaat. Tony Blair kondigde een vredesconferentie aan, maar alleen op voorwaarde dat Abou Mazen de verkiezingen zou winnen. Het is duidelijk dat ze de Palestijnen onder druk willen zetten. Ook Colin Powell deed een aantal degoutante verklaringen toen Marwan zich kandidaat stelde voor de verkiezingen.

■ **Veel mensen waren ontgoocheld toen Marwan zich terugtrok uit de verkiezingsrace. Ook al deed hij dit in naam van de eenheid van Fatah. Is de tijd niet rijp voor een politieke opheldering binnen Fatah zelf, moet de oude generatie niet bedankt worden voor bewezen diensten om zo een kans te geven aan de nieuwe generatie?**

FADWA: Met zijn kandidatuur voor de verkiezingen opende Marwan een discussie over de democratie binnen Fatah. De keuze voor Abbas gebeurde niet op een democratische manier: het is het centraal comité van Fatah dat hem uitkoos. Dat telt niet meer dan 16 mensen. Er werden geen voorverkiezingen georganiseerd binnen Fatah. Door zichzelf als kandidaat naar voor te schuiven, heeft Marwan een debat gestimuleerd over de interne democratie binnen Fatah en over de manier waarop Mahmoud Abbas aangeduid is geworden. Marwan heeft zich altijd ingezet voor die democratie. Hij meent dat als Fatah, de sterkste partij in Palestina, de Palestijnse maatschappij op een democratische manier wil beheren, de partij zelf democratisch moet worden. De boodschap van Marwan tijdens de verkiezingen luidde: "Jullie hebben de basis van Fatah verwaarloosd. Jullie hebben haar niet geconsulteerd". Wij geloven dat de jonge generatie nu voor de eerste keer het woord heeft genomen. De democratisering van Fatah is een belangrijk discussiethema geworden: op welk niveau zou die democratie moeten worden toegepast en de oude generatie vervangen door de nieuwe? Dat zijn de vragen waarrond Marwan een debat wilde creëren.

■ **Veel media en westerse politici verklaarden dat de dood van Arafat een kans was voor de vrede, alsof hij een obstakel daarvoor was. Dat shockeerde ons erg, jullie ook?**

FADWA: Het was een van de belangrijkste redenen waarom Marwan beslist heeft zich kandidaat te stellen voor de

verkiezingen. Hij voelde dat een aantal westerse landen en Israël op een feestelijke manier over Arafats dood praatten. Ze hadden het over het tijdperk van Arafat als een tijd van terrorisme en over de opening van een nieuw tijdperk nu. Dat maakte Marwan erg kwaad: Yasser Arafat veroordelen komt neer op de veroordeling van de hele Palestijnse strijd, dus ook van de Intifadah. Tezelfdertijd omhelsden dezelfde commentatoren Sharon en vergaten ze dat precies hij verantwoordelijk is voor de bezetting van Palestina. Marwan wilde beklemtonen dat het tijdperk van Arafat een tijd was waarop we fier zijn als Palestijnen en dat we die willen voortzetten.

■ **Wat zal er gebeuren als de politiek van Mahmoud Abbas geen resultaten behaalt?**

FADWA: Er staan grote uitdagingen te wachten voor Abbas in de komende periode. De eerste is de uitbreiding van de democratie en de strijd tegen de corruptie en uiteraard tegen de Israëlische bezetting. De Israël's bevinden zich nog altijd in dezelfde positie. Op het terrein is niets veranderd. Yasser Arafat is dood, er zijn nu verkiezingen, maar van Israëlische zijde is er geen wijziging te bespeuren. Waarom doet iedereen dan zo enthousiast over de vrede? De mentaliteit van de Israëlische bezetters veranderde geen moer.

De tweede uitdaging betreft de internationale gemeenschap. Zij die denken dat we een nieuw tijdperk van vrede zijn binnengetrepen, alsof ook Sharon veranderd zou zijn, hebben er niets van begrepen. Nu is het aan de internationale gemeenschap om werkelijk zijn rol te spelen, door de druk op Israël, en niet op de Palestijnen, te verhogen. De Palestijnen hebben hun best gedaan om de verkiezingen op een democratische manier te organiseren. Wij zijn bereid om de draad van de onderhandelingen en van het vredesproces opnieuw op te pikken, maar het is nu aan de Israël's om iets substantieels te bieden aan de Palestijnen. Dat is de echte uitdaging voor Mahmoud Abbas.

Ik ben optimistisch dat de Palestijnen op het einde van de rit zullen winnen, omdat wij vechten voor elementaire rechten. Maar op korte termijn ben ik pessimistisch, want de Israël's eisen van Mahmoud Abbas veel zaken die hij niet kan verwezenlijken. Hij zal snel geblokkeerd geraken, en op dat moment is het aan de internationale gemeenschap om hem te helpen door de druk op Israël te verhogen. ■

" De strijd voor één democratische staat, zonder enige vorm van etnische of religieuze discriminatie zal nooit ophouden"

Ahmet Saadat, algemeen secretaris van de PFLP, wordt gevangen gehouden in een Palestijnse gevangenis nabij Jericho, samen met drie leden van het commando dat in oktober 2001 de extreemrechtse Israëliëse minister van toerisme Zeevi executeerde als antwoord op de moord door de Israëli's op Abu Ali Mustafa, leider van de PFLP. Het proces dat, om te plooiën naar de eisen van Sharon, georganiseerd werd in april 2002 binnen de Mouqata in bezet Ramallah, was een bespottelijke vertoning. De omstandigheden waarin ze nu zijn opgesloten, zijn evenzeer ongelooflijk. Ze worden vastgehouden door Palestijnen, maar van op de daken worden ze permanent gesurveilleerd door Amerikaanse en Britse soldaten. In lokalen vol micro's en allereerste communicatiesystemen worden ze voortdurend afgeluisterd, en dat alles in naam van hun 'veiligheid'. Op de laatste dag van 2004 ontmoetten we Saadat en zijn kameraden in de gevangenis.

INTERVIEW DOOR CHRIS DEN HOND EN MIREILLE COURT

■ Het Palestijns Hooggerechtshof verordende jullie invrijheidsstelling enkele maanden geleden al. Waarom zitten jullie dan nog steeds in de gevangenis?

SAADAT: Het is niet de eerste keer dat een beslissing van het Hooggerechtshof niet wordt toegepast. Er zijn tientallen andere gelijkaardige gevallen. Een deel van de 'veiligheidsverplichtingen' van de Palestijnse Autoriteit bestaat erin te plooiën naar de eisen van de Amerikanen en de Israëli's. Dat is de reden waarom we nog steeds hier zijn, gegijzeld als bewijs voor de goeie wil van de Palestijnse Autoriteit.

■ Yasser Arafat werd door de Israëli's en de Amerikanen beschreven als een 'obstakel voor de vrede'. Heeft zijn verdwijning iets veranderd?

SAADAT: Eerst moet je duidelijk definiëren wat een obstakel is. Voor Israël is elke Palestijnse leider die niet alle Israëliëse eisen aanvaardt, een obstakel. Als Abu Mazen en de volgende regering de fundamentele rechten van de Palestijnen verdedigen, zullen ze ook als obstakels beschouwd worden. Olmert verklaarde overigens net dat het onmogelijk zal zijn een vredesakkoord af te sluiten met Abu Mazen omdat hij de eis voor het recht op terugkeer voor de vluchtelingen steunt!

■ De PFLP presenteerde geen kandidaten voor de verkiezingen op 9 januari, hoewel de PPP en de DFLP elk hun kandidaat hebben. Was het niet mogelijk één enkele linkse kandidaat naar voor te schuiven?

SAADAT: Het is eigenlijk al onaantvaardbaar

om deel te nemen aan de verkiezingen onder de bezetting in de eerste plaats. Daarenboven denken we dat de verkiezingen algemeen hadden moeten zijn, met de hernieuwing van alle instituties van de Palestijnse Autoriteit, de Palestijnse wetgevende Raad en de gemeentebesturen. De verkiezingen zouden ook een strijdmiddel moeten zijn tegen de bezetting, een mechanisme voor het recht op zelfbeschikking.

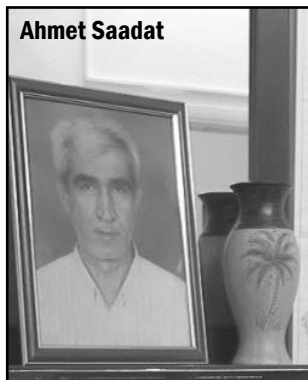
We hebben niettemin een poging gedaan een gemeenschappelijke kandidaat van de linkerkant naar voor te schuiven. Er waren ontmoetingen met andere groepen, met de PPP (de Palestijnse Volkspartij, de voormalige Palestijnse Communistische Partij), met de DFLP (Democratisch Front voor de bevrijding van het volk), en zelfs met FIDAH, waarvan een deel de akkoorden van Genève ondersteunt. We zijn in de discussies uitgegaan van de kwestie van het programma. Dat was voor ons de belangrijkste inzet, meer dan personenkwesties. Wij wilden een programma dat zich volledig ter linkerkant situeerde. Er waren uiteraard meningsverschillen met de DFLP, die het 'routeplan' in haar programma integreerde, en met de PPP die de principes van het 'Arabisch initiatief' rond het recht op terugkeer voor de vluchtelingen aanvaardt. Dat initiatief is gebaseerd op een opvatting die het eigenlijke principe van het recht op terugkeer ondergraaft, omdat het uitgaat van quota, en aan Israël de macht geeft de terugkeer van de vluchtelingen al dan niet te aanvaarden. Ondanks die divergentie hebben we de discussie voortgezet. Daarna kwam de onaangename verrassing dat de PPP en de DFLP hun eigen kandidaten al hadden aangeduid: Bassam Sahali voor de PPP en Tayser Khaled voor de DFLP.

■ Denken jullie dat de twee-statenoplossing haalbaar is?

SAADAT: Die stap is een startpunt dat het noodzakelijk klimaat moet creëren om tot een vreedzame oplossing te komen. Natuurlijk kan de strijd voor één democratische staat, zonder enige vorm van etnische of religieuze discriminatie nooit ophouden, want dat is de enige echte oplossing voor een aantal grote problemen, zoals het probleem van de Palestijnen van '48 en dat van het recht op terugkeer. In dat gevecht hebben we nood aan internationale solidariteit en aan de eenheid van al diegenen die aan onze zijde meevechten. Als Palestijnen en als PFLP zijn we trots op al die solidariteitsacties met het Palestijnse volk. ■

Foto: Palestijnse strijders van het PFLP tijdens een anti-Israëlprotest in het vluchtelingenkamp in Rafah

Ahmet Saadat

Laatst bracht de postbode een blad van Duitse *Alt-Achtundsechziger*. Het viert zijn 35-jarig bestaan. Een vrouw blikt terug op haar verleden. Bij het artikel staat een grof-korrelige foto, zwart-wit. Een demonstratie. Een spandoek met het bekende vrouwensymbool op de achtergrond. Vooraan een jonge vrouw met een rode vlag. Ze draagt een lange pelsmantel, namaakbont, en een jeans. Haar haren wapperen in de wind. Een politie-agent, het vizier omhooggeschoven, kijkt haar aan met een hautaine blik. De vrouw kijkt in de andere richting. Naar een verre toekomst. Ze was 16 in 1968. En werd weldra lid van een revolutionaire organisatie. Nu heeft ze zich in het privéleven teruggetrokken, en leidt ze een onopvallend bestaan. Ze schreef me een brief. En ik schreef haar terug.

DOOR JOHNY LENAERTS

[Brief aan het meisje met de rode vlag]

De marginale enkeling

Hoi Gabi ! We hebben dus gisteren een vergadering gehad. Het was heel goed meegevallen, er was een relaxte sfeer, zelfs zeer gezellig. Het is ook heel mooi te zien hoe er langzaam en aarzelend nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan, boven de diverse stromingen uit. Het was een bont allegaartje dat rond de tafel verenigd zat: A en B, als ondogmatische trotskisten; C en D, als anarchisten; E, als ecologist; F, die spiritueel geïnspireerd is (ik noem hem: de Taliban); en dan ikzelf - en ik weet niet hoe ik mezelf moet definiëren (seks, revolutie of mystiek??). Neen, vrouwen waren er niet! We hebben enkele dingen uitgeklaard, en afspraken gemaakt, maar het belangrijkste is toch dat de mensen elkaar op die manier beter leren kennen, en vooroordelen weggewerkt worden. Zie je, dat is wat Marx bedoelt met 'de werkelijke beweging', als hij zegt: 'Het communisme is voor ons niet een toestand die tot stand gebracht moet worden, geen ideaal waarnaar de werkelijkheid zich moet richten. Communisme noemen wij de werkelijke beweging die de huidige toestand opheft.' Je ziet hier hoe tussen zo uiteenlopende mensen er toch iets nieuws ontstaat. Dat is ook heel anders dan vroeger, en eigen aan deze tijd, wij noemen het 'de multitude' of 'eenheid in de ver-

scheidenheid'.

Je brief dus. Haast een existentiële vraag. Waar te beginnen? Laat ik eerst iets rechtzetten. Ik weet niet hoe je mijn zin gelezen hebt, waarin ik schrijf dat ik niet zou weten wat aan te vangen op de dag van de overwinning. Ik heb dat zonder veel nadenken neergeschreven. Ik dacht daarbij aan de *Black Panthers*, die voor alles een minister hadden: *Minister of Information, Minister of Education, Minister of Defence* etcetera. Een heus schaduwkabinet, dat klaar stond om op de dag van de revolutie de macht over te nemen. En wat had ik dan moeten doen? Volkscommissaris van Cultuur worden? Laat me niet lachen! In een land als Eritrea, bijvoorbeeld, zijn vele voormalige vrijheidsstrijders minister geworden. Maar of ze het daarom beter doen dan een burgerlijke regering, is nog maar zeer de vraag. Dus ik kan me een overwinning niet concreet voorstellen.

Gabi, ik denk, om te beginnen, dat vroeger niet alles verkeerd was. Op heel veel vlakken hadden we gelijk: de kritiek op Moskou, op de sociaal-democratie, op de vakbondsbureaucratie etcetera. In China hebben we ons vergist. Maar spraken we wel over China? Wat wisten wij eigenlijk over China? Vrijwel niets! Het is pas heel kort geleden dat ik voor het eerst Mao's stem in een TV-documentaire gehoord heb, en beelden van de Culturele Revolutie gezien heb. Waar wij het over hadden was 'China in ons hoofd': een aantal idealen waarvan we wisten dat ze zelfs in China niet gerealiseerd waren, maar waar voor gevochten werd: de opheffing van de tegenstelling tussen handenarbeid en intellectuele arbeid, tussen stad en platteland, tussen leiders en geregeerden etcetera. Was dat zo erg verkeerd? Natuurlijk stellen de problemen zich in de huidige maatschappij op een andere manier, maar in de toenmalige context lijken me dat nog steeds achtenswaardige idealen. Of hadden de carrièremakers dan zoveel betere ideeën...? Wat hebben zij ervan terechtgebracht?

Het is natuurlijk zeer juist dat er een haast blind activisme heerste, en dat er nauwelijks tijd voor reflectie was. En het werken in collectief verband had zeker vele voordelen, maar waar bleef het individu? Was het niet veeleer de leider (de 'voorzitter') die mocht

Paul-Louis DELANCE
Staking in Saint-Ouen (1908)

denken, en de rest moest uitvoeren?

Ik heb als *'Einzekämpfer'* mijn weg voortgezet, maar ik heb het collectief verband altijd zeer gemist. En mis dat nog steeds: de problemen zijn veel te complex om te kunnen aangepakt worden door één enkel individu, daarvoor is een collectief nodig. Dus ik wijs het model van de revolutionaire partij af, maar ik ben wel een zeer groot voorstander van een collectieve werkzaamheid. Ik probeer me zoveel mogelijk bij gelijkgezinden aan te sluiten, en die kom ik ook tegen.

Want moet je het collectief altijd zo ver gaan zoeken? Komt het er niet opan enkele gelijkgestemden te vinden, en samen aan iets gemeenschappelijks te werken? Ik geloof niet meer dat het onze taak is 'de massa's wakker te schudden'. De massa's bereiken we sowieso niet. En je kunt niet van buitenuit iets bewerkstelligen. Je kunt je samenzetten met enkele lotgenoten (belangenbehartigingsorganisaties), of met mensen waar je affiniteit mee hebt, of voor iets waar je direct betrokken bij bent (een straatactie). En dat hoeft niet in een strakke structuur gegoten te worden. Soms overvalt me wel de nostalgie naar die ene grote allesomvattende partij, zoals ik me de Franse of Italiaanse Communistische Partij uit de jaren '50 en '60 voorstel, maar ik besef dat dat definitief tot de verleden tijd behoort. En maar goed ook. In deze tijd is er meer nood aan de autonomie van het individu, precies omdat de maatschappij al zo veeleisend geworden is. En in deze tijd gelooft men niet meer in eeuwige waarheden. Men eist het recht op te mogen twijfelen. En zolang deze twijfel niet tot vertwijfeling en lethargie leidt, is daar ook niets mis mee, meen ik.

Wanneer gelatenheid tot vrijblijvendheid wordt, ja, daar heb ik het ook moeilijk mee. En je vraag is dan ook zeer terecht: waarin verschil je dan nog van die kleinburgers die enkel aan hun egoïstisch profijt denken? Maar ik heb ook de indruk dat je een te geforceerd beeld hebt van een politieke activiteit. Dat speelt zich tegenwoordig op een beperkte schaal af, in je concrete leefomgeving, en voor concrete, tastbare vereisten. Wat zou je in godsnaam anders kunnen doen in deze versplinterde, geatomiseerde maatschappij? Zoals ik al zei, het beste lijkt me enkele lotgenoten te vinden, en te beginnen met ideeën uit te wisselen. Dan, denk ik, zul je in je privéleven ook rust kunnen vinden.

Van belang lijkt me ook dat je je *'roots'* vindt. Ik denk hierbij aan een zin van Faulkner: 'Alles is tegenwoordig, begrijp je? Gisteren zal pas morgen eindigen, en morgen is tienduizend jaar geleden begonnen.' Je hebt inzicht in je *'roots'* nodig om je op een stabiele manier in het heden te kunnen gedragen. Daar ben ik vast van overtuigd. Maar maak je je verleden voor een groot deel ook niet zelf? Ik heb ergens gelezen: 'Men is de som van zijn leven, maar een veranderende som, een som die voortdurend van betekenis verandert.' Vergelijk het met iemand die depressief is. Die bekijkt zijn verleden door een donkere bril, en ziet enkel treurigheid, maar als hij zijn depressiviteit te boven komt, begint hij zich ook vrolijke dingen te herinneren, en dat doet hem op een nieuwe manier naar het heden (en naar de toekomst) kijken. En mijn poli-

tiek verleden heb ik hertekend via de lectuur van en over de situationisten, die in de jaren 50 en begin jaren 60 leefden, een tijd dus die ik niet bewust meegemaakt heb, maar waarin ik méér van mezelf teruggevonden heb. Ik herontdekte verborgen kanten in mezelf, en dat verzoende me met mezelf.

Gabi, waarom zou er voor jou geen toekomst meer bestaan? Misschien dat de toekomst zich voor je opent als je klaar ziet in je verleden? 'Men is slechts zichzelf op voorwaarde dat men zich ondergedompeld weet in de stroom van de herinnering.' En op voorwaarde dat men de herinnering verwerkt heeft. Maar herinner je je nog alles? Of is je herinnering selectief?

Wat me heel diep geraakt heeft, is wanneer je zegt dat je met de huidige tijd niets kunt aanvangen: 'Ze is te vol, te luid, te schel, te snel, te agressief en daarom oppervlakkig en banaal.' Ik voel het precies op dezelfde manier. En voel me machteloos daartegenover. Op zo'n momenten grijp ik terug naar de boeken voor mijn vroegere prof filosofie. Hij was vóór de oorlog en kort nadien lid van de Communistische Partij, onder de oorlog verbleef hij in Buchenwald. Sta me toe dat ik met hem eindig. Het verduidelijkt, meen ik, ook enkele dingen die ik eerder schreef. Het komt uit een hoofdstuk met als titel 'De marginale enkeling'. Het boek heet 'Zelfvervreemding en zelfzijn' en is van 1966.

Leopold Flam: 'Uitgesloten zijn, zich steeds afgekeurd weten, bij niemand op goedkeuring kunnen rekenen, bij elke ontmoeting met anderen de veroordeling in hun ogen lezen, dit alles scheidt een geestelijke atmosfeer van wanhoop en van fierheid. Wie zichzelf zo ver kon gebracht hebben dat de uitsluiting hem wel pijnlijk, maar anderzijds een aansporing werd tot verder werken, heeft het pad van de vrijheid betreden. (...) Een uitgesloten enkeling zijn, betekent op geen enkele erkenning te rekenen en de moed te hebben tot de eenzaamheid. Niets verwachten van de anderen, tenzij veel tegenwerking en haat, maar niet op de vlucht slaan, staan blijven, alleen doorgaan, op geen oordeel letten. Langs alle kanten kan de eenzame enkeling omsingeld worden, een na een kunnen zijn vrienden van hem wegvallen, elk uiterlijk houvast kan hij verliezen en op de duur niet meer weten tot wie hij spreekt, zodat zijn woord onzinnig wordt, vooral omdat hij niet op de toekomst rekt, noch op enige erkenning. (...) Die eenzaamheid is geen vlucht, ze geschiedt en wordt verwezenlijkt onder de anderen. De uitgestotene blijft niet passief, hij beaamt zijn uitstoting, hij wordt bewust marginaal, een man van de minderheid, niet van het ondergrondse. (...) Als hij iets voortbrengt, weet hij dat het op voorhand afgekeurd en geweigerd zal worden. Waarom handelt of leeft hij dan? Wenst hij zich toch te doen goedkeuren en aanvaarden juist door hen die hem afgekeurd en geweigerd hebben of doet hij beroep op anderen, die hem wel zullen begrijpen? Die anderen moeten totaal en radicaal anders zijn dan zij die hem uitgestoten hebben. Ze zijn zelf uitgestotenen en geweigerden. Zo vormt zich een stille band van uitgestoten, vervloekte, geweigerde enkelingen, met de wanhoop in het hart, er ontwikkelt zich een anti-maatschappij in de maatschappij...' ■

Het Brugse Lappersfortbos werd gered door een groep activisten die het bos een jaar lang bezetten. Ook in Flobecq wordt een waardevol stukje natuur bedreigd door het winstbejag. Het Comité FOeRT, Patdagach bond de strijd aan voor de redding van het bos. Rood had een gesprek met hen.
DOOR MARCEL SOLBREUX

FOERT!

Voor het behoud van het Hoppebos!

WAARVOOR STAAT HET COMITÉ FOERT-FOURTE, PATDAGACH?

FOeRT-FOuRte is een tweetalig collectief dat in maart 2002 in het Flobecqse taalgrensgehucht d'Hoppe ontstond. De verenigingen die zich daarin groepeerden (CDCH, BBL, IEW, Natuurpunt, Rangers, Omer Wattez, Uilenkot, buurtbewoners...) brachten de milieuproblemen van d'Hoppe in kaart. Van de gemeente ondervond FOeRT-FOuRte slechts tegenkanting en om de verzetsstem kracht bij te zetten ontstond na één jaar de onafhankelijke groep Patdagach. Patdagach is de Picardische benaming voor de boshyacint, die in de lente in de beukenbossen van d'Hoppe bloeit. Om de milieuschande van d'Hoppe volledig bekend te maken, bezette Patdagach, na de tweede editie van het vertelweekend Blauwkousjes-Patdagach, het gemeentelijk stukje d'Hoppebos. Patdagach bestond uit een dertigtal mensen, waaronder bosbezitters van het Brugse Lappersfortbos, ervaren boomklimmers en mensen van FOeRT-FOuRte.

WAT LIGT AAN DE BASIS VAN JULLIE STRIJD, EN HOE HEEFT DIE ZICH ONTWIKKELD?

Door het versjacheren van de zavel groef de familie Fort twee heuvels, de Pottelberg en de Mont-de-Rhodes, uit d'Hoppe weg. Met het (o.m. industrieel en voornamelijk Vlaams) afval bouwde Marcel Fort de Pottelberg opnieuw op tot een gevaarlijke en giftige afvalberg. Eind 2001 scheurde het stort in de Pottelberg (de 'Radar') open en 10 hectare beukenbos werd onder de gescheurde wand bedolven. De dorpspolitiek was allang betrokken partij en geen haan kraaide naar de ecologische ramp die zich in d'Hoppe voltrok. De toevloed van afval maakte Marcel Fort dan ook probleemloos miljardair. In de lente van 2002 kocht Marcel Fort alle resterende bossen van d'Hoppe op

en door de bossen met prikkeldraad voor de wandelaars af te sluiten, maakte hij van d'Hoppe een heus concentratiekamp. d'Hoppe is vanouds een wandeloord en de (economische) overleving van het gehucht is afhankelijk van de wandelaars en van de bossen. Groot was dan ook de verontwaardiging over het afsluiten van het d'Hoppebos en om een vuist te maken tegen Marcel Fort zag het collectief FOeRT-FOuRte het levenslicht. Zoals reeds vermeld bracht het collectief de milieuproblemen van d'Hoppe in kaart en het resultaat was hallucinant. Het stort de 'Radar' bevond zich in 'groene zone'. Om als stort in Wallonië erkend te zijn moest het in een CET-lijst opgenomen zijn, wat ook niet het geval was voor de 'Radar'. De andere d'Hoppe heuvel, de Mont-de-Rhodes, daarvan waren de graafmachines het laatste plateau aan het weggraven. Nochtans had Fort sinds 1998 geen enkele vergunning om de heuvel verder af te graven. In de bossen van Fort leven zeldzame planten en dieren en terwijl de gebieden daarrond beschermd werden, had de overheid geen beschermend regeltje over voor de bossen van de grootgrondbezitter.

Tegen de afsluiting van de bossen begonnen de eerste acties. Op het eerste d'Hoppe vertelweekend Blauwkousjes-Patdagach werden de talrijke bezoekers geïnformeerd over de drie problemen van d'Hoppe (de bossen, het stort, de zavelgroeve), kinderen 'versierden' de prikkeldraad van Fort, de bewoners van Flobecq werden met strooibriefjes ingelicht over het 'concentratiekamp' van d'Hoppe enzovoort. Onder druk besliste de gemeente de prikkeldraad te verwijderen. Daarna werden de *Flobecquois* middels busacties verder op de hoogte gebracht van de globale problematiek van d'Hoppe en de eerste persconferenties van FOeRT-FOuRte namen een aanvang. Door de

lagere en de hogere beleidsniveau's werd de milieuproblematiek van d'Hoppe in alle toonaarden ontkend. Omdat er niets veranderde, werden in Flobecq de eerste manifestaties (met telkens een 300tal mensen) ingericht en werden de acties in de zomer van 2002 harder. Tezamen met de Waalse actiegroep de *Rangers*, beklom FOeRT-FOuRte de 'Radar' en hield aldaar een picknick. De volgende dag kon de Waalse bevolking de opengescheurde 'Radar' op de beeldbuis aanschouwen. De dag daarna besloot Waals Milieuminister M. Foret het stort te sluiten. Het lag tenslotte in 'groene zone'. Marcel Fort stapte met het argument dat hij failliet zou gaan naar de Raad van State. De gemeente Flobecq zond haar advocaat, maar eigenaardig genoeg had die niet eens de jaarbalansen van Fort bij zich. Gelukkig kwam FOeRT-FOuRte op de valreep met een eigen advocaat en met de jaarbalansen op de proppen. Daaruit bleek overduidelijk dat Fort niet op failliet stond. De Raad van State besliste dat het stort onherroepelijk dicht moest.

Als reactie begon Fort met een (o.a. met asbest) verharde en brede illegale weg te trekken door het d'Hoppebos. Om de wegenwerken te stoppen, sloegen een twintigtal mensen van FOeRT-FOuRte voor de machines een tentenkamp op. Marcel Fort en zijn zoon Tony kwamen in een jeep aangevlamd. De tenten vloegen in het rond en een VRT-journalist werd, onder het toezien van een Flobecqs politieagent, door Tony Fort tweemaal met een hamer op het hoofd geslagen. De journalist bleef een half jaar werkonbekwaam en draagt nog steeds de gevolgen van de slagen. Desalniettemin werd de klacht daartegen door de rechtbank van Doornik als 'onbelangrijk' geklasseerd...

Uiteindelijk werden ook de wegenwerken gestaakt, maar ondanks het arrest van de Raad van State bleven de afvaltransporten doorgaan, volgens de gemeente om de afgescheurde wand te 'rehabiliteren'. 'Rehabiliteren' werd een andere naam voor het storten van giftig en onge-

sorteerd afval. Vanaf dan blokkeerde een vijftigtal actievoerders geregeld de afvaltransporten naar d'Hoppe. Door dergelijke acties en door persconferenties behaalde de d'Hoppeproblematiek regelmatig de Vlaamse en de Waalse pers. Toch bleven de lagere en hogere instanties de gang van zaken in d'Hoppe verzwijgen of zelfs ronduit verdraaien. Bovendien hamerde de gemeente Flobecq in februari van 2003 een groot aantal beukenbomen bij het 4 hectare tellende gemeentebos, dat aansloot bij de bossen van Fort (hameren betekent het aanduiden van bomen die gerooid mogen worden). Marcel Fort had al meermaals gedreigd van 'zijn' d'Hoppebos een kaalslag te maken. De gemeente gaf daardoor impliciet aan Fort een vrijeleide om zijn bomen te rooien. Om zich hiertegen en tegen de ganse milieuschande van d'Hoppe te verzetten werd het gemeentelijk stukje d'Hoppebos, na de tweede editie van het vertelweekend Patdagach-Blauwkousjes, door Patdagach bezet. Een heus boomhuttenkamp had zich op 20 meter hoogte voltrokken en gedurende de twee maanden dat de bosbezitters er verbleven, volgden de acties zich in sneltempo op. Wegen werden bezet, de bevolking werd geïnformeerd, manifestaties werden gehouden, een internationale actieweek vond plaats... De plaatsvervangende burgemeester van Flobecq verklaarde ooit dat hij geen leger kon inschakelen om Fort

in zijn stortwerkzaamheden te stoppen, maar na twee maanden werd Patdagach door 160 politieagenten, overvalwagens en een helikopter uit het d'Hoppebos geplukt...

Tijdens de bosbezetting besloot Minister Foret het stort te laten onderzoeken door het Waalse Spaque. Het rapport van Spaque was alarmerend. Het stort de 'Radar' bleek één van de meest verontrustende van Wallonië. Men vond zware verontreinigingen terug in het grond- en oppervlaktewater en in de lucht. Bovendien waarschuwde het rapport voor het gevaar van een nieuwe afscheuring van de stortwand. Het rapport duidde op de noodzaak van 'sanering' (het oplossen van de vervuiling) en toch bleef de gemeente Flobecq de nood van 'rehabilitering' (het met afval opbouwen van de heuvel) volhouden.

HOE REAGEERT DE BEVOLKING ?

Fort had de bevolking met 'giften' of anderszins met dreigementen het zwijgen opgelegd. In het begin van de strijd, durfde de bevolking nauwelijks te reageren. Toch betuigden veel Flobecquois mondeling hun steun aan de acties. De gemeente trachtte een harde kern van Fort-gezinden tegen de actievoerders op te stoken en de gemeente wou de milieustrijd communautair maken. Ze wou m.a.w. de aandacht van het milieuprobleem afleiden naar een taalprobleem. Gelukkig slaagde ze niet in haar

opzet. Daarna trachtte de gemeente de actievoerders te criminaliseren. In de media werden ze door Flobecq voorgesteld als integristen, relschoppers en eco-terroristen. Tegenwoordig wordt door de bevolking echter openlijk steun verleend aan het collectief FOeRT-FOuRte.

EN DE 'VERANTWOORDELIJKE' ?

Van de beleidsverantwoordelijken (zowel bij het gewest als bij de gemeente) heeft FOeRT-FOuRte voornamelijk tegenkanting ondervonden. Bovendien werden de problemen door hen geminimaliseerd en werd de bevolking soms gedesinformeerd.

In december 2004 verspreidde Marcel Fort een "*toutes boîtes*" in Flobecq, waarin hij erop wees dat een recent door de gemeente tegen hem ingespannen vordering (die niet tot de grond van de zaak ging en waarin procedurefouten voorkwamen) door de rechtbank van Doornik (sic) afgewezen werd. Zijn stort zou volgens de rechtbank van Doornik o.m. geen gevaar voor het milieu inhouden... Onder de titel '*La forme ou le fond? La paille ou la Poutre?*' reageerde de gemeente op de open brief van Fort eveneens met een "*toutes boîtes*". Eindelijk wordt daarin klare taal gesproken, waarbij het milieuprobleem onderkend wordt en waarbij alle door FOeRT-FOuRte geformuleerde probleemstellingen aangehaald worden. De

gemeenteraad heeft blijkbaar unaniem beslist het stort definitief te sluiten, de milieuproblemen aan te pakken en de zavelgroeve te sluiten. Als zulks nu nog in effectieve maatregelen wordt omgezet, dan heeft de strijd van FOeRT-FOuRte en van Patdagach vruchten afgeworpen.

WAT MOGEN WE IN DE TOEKOMST NOG VERWACHTEN ?

Het juridisch kader om het storten en de zavelwinning in d'Hoppe stil te leggen, was voorhanden en vrijwel alle actiemiddelen waren uitgeput, maar door een onwillig (gemeente)beleid bleef alles bij het oude. 5 inwoners van Flobecq stelden zich dan ook in de plaats van de gemeente en samen met een Luikse advocaat gingen ze juridisch in het verweer. In de eerste plaats om middels het vorderingsrecht de illegale zavelwinning te stoppen, maar, in afwachting van wat Flobecq gaat ondernemen, kunnen er ook nieuwe juridische stappen voor de stopzetting van het stort volgen. Bovendien worden er momenteel verschillende parlementaire vragen geformuleerd: op Europees niveau (waarvoor FOeRT-FOuRte een aantal jaar geleden reeds een klacht formuleerde), op Federaal niveau (aan Rudy Demotte, die naast verkozen burgemeester ook Minister van Volksgezondheid is) en op de Gewestelijke niveaus (aan Waals Milieuminister Lutgen en aan Vlaams milieuminister Peters). ■

Antwerpen: Actiegroep Basta wint aanhang

In het vorige nummer berichtten we reeds over de acties tegen het Veiligheidsplan in Antwerpen. In het kader van dat plan trekken er momenteel patrouilles van de politie en de Dienst Vreemdelingenzaken door Antwerpse "risicowijken". Ze controleren er huis na huis de woonomstandigheden en het verblijfsstatuut van de bewoners. Een brug te ver, zo vonden een aantal Antwerpse sociale bewegingen. Samen richtten ze het actiecomité Basta op. Basta eist een menswaardig bestaan voor alle inwoners van Antwerpen, de stopzetting van de patrouilles en een progressieve oplossing voor de heersende sociale problemen. Militanten van de Antwerpse SAP stonden mee aan de wieg van Basta.

Inmiddels lanceerde Basta een petitie. De tekst doet nu volop de ronde. Opvallend is dat ook steeds meer mensen uit Groen! en sp.a de protesttekst ondertekenen. Meest opvallende ondertekenaar op dat vlak blijkt sp.a-senator Mimount Bousakla. Niet onbelangrijk gezien het plan

goedgekeurd werd door de ganse gemeenteraad, meerderheid tegen oppositie. Met andere woorden: deze Groen en sp.a-leden gaan met het ondertekenen van de tekst in tegen hun eigen verkozenen. Ook is het bemoedigend dat reeds twee vakbondscentrales de petitie ondertekenden.

In de basistekst van de petitie lezen we het volgende: "Met klem wensen wij te protesteren tegen de volgende elementen en tendensen die het plan bevat:

- de verregaande schending van het recht op privacy : gegevens van politiediensten, van gerechtelijke diensten, van het OCMW en andere sociale diensten, welzijnswerk enzovoort, zullen, per persoon, verzameld worden in één databank...

- het actief en gericht opsporingsbeleid van mensen zonder papieren(...)

- de schending van de kinderrechten: met name de "Balkankinderen" worden in het bijzonder gevisieerd en "binnen diezelfde mensenrechtenethiek kan een

weloverwogen terugkeerbeleid niet worden uitgesloten".

- de verregaande marginalisering en criminalisering van mensen die in armoede leven : 'Als gevolg van familiale of individuele problemen ontstaan er dus buurtproblemen en gevoelens van onzekerheid en onveiligheid die overlast in de hand kunnen werken'."

Extreemrechts bekamp je niet met een rechts beleid. Basta slaagt er vandaag in om in de uiterst moeilijke Antwerpse politieke context, delen van de linkerszijde te winnen voor die boodschap. We citeren nogmaals uit de petitietekst: "Wij zijn er ons van bewust dat de problemen in de wijken waarover in het plan sprake is, niet gering zijn. En wij zijn ook vragende partij voor een krachtadig beleid om deze problemen en hun onderliggende oorzaken aan te pakken. Deze situeren zich op het vlak van onderwijs, huisvesting en tewerkstelling." Rood zal de acties van Basta blijven volgen. ■

Je vindt de petitie op
www.sap-pos.org!

Wereldvrouwenmars 2005

8 maart komt eraan. 8 maart? Wiens verjaardag mag dat dan wel zijn? Of wordt dan de expo over Ouzbeekse kunst geopend? Mis. Acht maart is internationale vrouwendag. Het is de gelegenheid voor de wereldvrouwenmars om er in schoonheid opnieuw tegen aan te gaan, met de publicatie van het Mondiaal Vrouwencharter voor een andere wereld.

De Wereldvrouwenmars brengt vrouwen-groepen bijeen met verschillende achtergronden, politieke of filosofische oriëntatie. Ze verenigen zich uit solidariteit, met als bedoeling de armoede, het geweld, de uitsluitingen te elimineren en op te komen voor een andere wereld, waarin de rijkdommen gedeeld worden en de fysieke en morele integriteit van iedereen wordt gerespecteerd. Na een eerste mars in 2000, die hen in New York bracht, waar ze hun eisen onder de neus schoven van de leiders van de grote internationale instellingen, zonder dat dit bij hen overigens enthousiaste reacties kon ontlokken, investeerden ze zich in de andersglobalistische beweging. Zelfs

daar waren de lacunes op het vlak van de vrouwenstrijd merkbaar. Steeds opnieuw moesten ze de legitimiteit van hun strijd verdedigen.

Het vrouwencharter poogt te argumenteren dat als de vrouwen erop vooruitgaan, het de wereld als zodanig is die verbetert. Het somt de principes op van een maatschappij 'waarin diversiteit een troef is en waar zowel de individualiteit als de collectiviteit bronnen van rijkdom zijn... Deze wereld beschouwt elke menselijke persoon als het meest waardevolle van alle rijkdommen'. Aan de oorsprong van de uitsluiting, het patriërchaat en het kapitalisme, 'die mekaar wederzijds versterken, liggen racisme, seksisme, misogynie, xenofobie, homofobie, kolonialisme, imperialisme, slavernij en dwangarbeid verworteld'. Vandaar is het noodzakelijk een andere wereld op te bouwen, gebaseerd op gelijkheid, vrijheid, solidariteit, rechtvaardigheid en vrede. Elk van die waarden wordt uitgewerkt in een hoofdstukje. Soms lijken het wel artikels uit een grondwet (het zou een aan-

tal Europese politici kunnen inspireren). Enkele voorbeelden: 'De democratie veronderstelt vrijheid en gelijkheid; de solidariteit tussen personen en volkeren wordt er bevorderd zonder enige vorm van manipulatie; de natuurlijke bronnen en levensnoodzakelijke goederen en diensten zijn publieke en kwaliteitsvolle goederen en diensten waar elk persoon toegang toe heeft op egalitaire en rechtvaardige basis; sociale rechtvaardigheid is er gebaseerd op een eerlijke verdeling van de rijkdommen die de armoede elimineert, de accumulatie van rijkdom beperkt, de bevrediging van de essentiële behoeften verzekert en het welzijn van iedereen nastreeft'.

Tja, er zijn er die zullen lachen met zoveel gekheid en utopie... Maar als we die ideale maatschappij nu eens in ons hoofd hielden, als horizon waar we steeds weer naar streven? Als we nu eens zo hard droomden dat de droom waar wordt? Als we nu eens het onmogelijke vroegen? ■

VIRGINIE GODET

Waarom eigenlijk 8 maart?

Moeilijke vraag. De feministische traditie wil dat op 8 maart 1857 de textielarbeidsters uit New York in staking gingen voor de tienurenwerkdag, de afschaffing van de slechte arbeidsvoorwaarden en loongelijkheid. Wel, in de pers van die datum vinden we geen enkel spoor van deze gebeurtenis. Het is een probleem voor historici: als er geen geschreven bronnen zijn, valt er niets te bewijzen. Alleen het verhaaltje kan doorverteld worden. Andere data worden daarentegen wel erkend:

8 maart 1910 : Kopenhagen. Clara Zetkin stelt aan de socialistische vrouwen voor een jaarlijkse vrouwendag te organiseren om hun strijd voor het stemrecht meer zichtbaarheid te geven.

8 maart 1914 : Mary Richardson verscheurt met een mes de Venus van Velasquez om te protesteren tegen de gevangenneming van Pamela Pankhurst, een Brits feministe.

8 maart 1915 : Alexandra Kollontai organiseert in Christiania, dichtbij Oslo, een vrouwenbetoging tegen de oorlog, en Clara Zetkin tegelijk een internationale vrouwenconferentie die de prelude zou vormen voor de conferentie van Zimmerwald.

8 maart 1917 (23 februari volgens de Gregoriaanse kalender) : Trotsky schrijft in zijn *Geschiedenis van de Russische Revolutie* : 'Zonder rekening te houden met onze instructies, gingen de arbeid-

sters van verschillende weefateliers in staking en zonden ze delegaties naar de metaalarbeiders om hun steun te vragen... Het kwam niet in het hoofd van één enkele arbeider op dat dit de eerste dag van de revolutie zou kunnen zijn'.

In de jaren '70 zal 8 maart een symbolische dag worden voor de vrouwenbeweging. Doorheen de jaren zal hij een variabel succes kennen, maar vandaag is het een dag van groot belang (tja, ook al is het een promodatum geworden voor parfumeurs en schoonheidsspecialistes...). Misschien wordt het wel tijd dat 8 maart in navolging van 1 mei een feestdag wordt. Want we verdienen het! ■

Daan Janssens trok vorig najaar met Broederlijk Delen rond in Perú en Bolivia. Het was reeds zijn vijfde reis naar de Andes, die de kroon zou worden op 8 jaar studie in en over de Aymaracultuur. Deze linkse ecologist was vastberaden om op deze tocht onder andere meer te weten komen over de impact van de mijnbouw in de regio. Hij bezoekt verschillende NGO's die rond dit thema werken. Hier volgt het verhaal over zijn ervaringen met de mijnbouw in Perú.

INTERVIEW DOOR LIES DEWALLEF

[Mijnbouw in Peru] ¡NO PASARÁN!

HOE BEN JE OORSPRONKELIJK IN AANRAKING GEKOMEN MET DE RAVAGES DIE DE MIJNBOW IN DE ANDES AANRICHT?

DAAN: In december 2001 was ik toevallig in een dorpje, Iroco, om onderzoek te doen naar het milieubewustzijn van de Aymara-indianen, toen daar zo'n niets ontziend mijnbedrijf neerstreek. De arrogantie waarmee die daar toekwamen, was werkelijk onbeschrijflijk. Vlakbij het stadje Oruro zouden ze met supergevaarlijke technologie goud en edele metalen komen winnen. Ze zouden cyanide gebruiken en dit vlak aan een rivier. In geen tijd waren bijna alle mensen ervan overtuigd dat hun komst positief zou zijn voor de "ontwikkeling" van de streek. Het misleidende discours van "werkgelegenheid en vooruitgang" en de omkoping van de lokale overheden zorgde ervoor dat dit multinationale

bedrijf in geen tijd voet aan de grond had. De verontwaardiging die ik n.a.v. deze confrontatie voelde, heeft mij ertoe aangezet de strijd tegen dit soort onrechtvaardige praktijken aan te binden.

WELKE NIEUWE INZICHTEN DEED OP TIJDENS JE LAATSTE REIS?

DAAN: Ik was 3 dagen op bezoek bij het vicariaat voor milieubescherming in Jaén: een NGO van 3 personen met als uitdagende doelstelling het milieu te beschermen in een gebied ongeveer zo groot als Vlaanderen. Nicanor, de directeur is een groot idealist met een onuitputtelijk engagement. Hij heeft eind jaren '70 als jonge snaak samen met zijn vader de *rondas campesinas* opgericht. *Rondas* zijn een soort basisorganisaties van boeren, die door de gebrekkige aanwezigheid van de staat zichzelf zijn beginnen organiseren. Uiteraard zagen de rechtse regeringen daarin een bedreiging voor hun macht. Verschillende *ronderos* zijn dan ook verdwenen, gemarteld of gevlucht in de jaren '80 en '90. Ook Nicanor moest vluchten. Toen hij bijna 3 jaar geleden terugkwam en zag hoe zijn geboortestreek erbij lag, heeft hij gezworen nooit meer zijn land te ontvluchten voor bedreigingen, al zou het hem zijn leven kosten.... De Peruaanse minister van Energie en Mijnbouw heeft in de streek waar we rondreden (Tabaconas - San Ignacio) zo'n 163 concessies uitgedeeld aan verschillende multinationale mijnbedrijven. Veel landbouwgrond van deze boeren is dus simpelweg verkocht zonder dat ze het wisten. Als je weet dat een mijnbedrijf (minera Yanacochoa) een beetje verderop

4 keer zoveel water verbruikt als de 200.000 inwoners van deze streek, dan moet je niet vragen welk effect een mijnbedrijf met dezelfde technologie in een zone met relatieve waterschaarste zal hebben...

LAAT MEN DIT GEBEUREN OF KOMT MEN ERTEGEN IN VERZET?

DAAN: Gelukkig bestaan de *rondas campesinas* nog en verenigen ze zich om samen te strijden vóór duurzame landbouw, vóór het leven en tegen mijnbouw onder de bestaande vorm. In Tabaconas zijn ze er in april in geslaagd om het mijnbedrijf dat het gebied kwam exploreren naar huis te sturen. Alle lokale autoriteiten kregen de mijnningenieurs over de vloer. Naargelang het geboden bedrag en de beloofde diensten stegen, zijn sommigen gezwicht. Alle dorpen waren verdeeld tussen omgekochten enerzijds en "strijders voor het leven" anderzijds. Elke strijd heeft helaas zijn offers. Tot op vandaag werd er één boerenleider om het leven gebracht en vielen er 40 gewonden. Die boerenleider werd door de helioper van het mijnbedrijf nog naar het hospitaal gebracht. Onderweg hebben ze alcohol in zijn bloed gespoten en de officiële autopsie van het hospitaal was: doodgedronken en daarbij gevallen wat hem de (kogel?)wonde opleverde... In de eveneens corrupte pers kwam het mijnbedrijf eruit als diegene die kost wat kost toch heeft geprobeerd de boerenleider te redden ondanks zijn fatale val, zijn alcoholmisbruik en ondanks het feit dat hij een tegenstander was van "ontwikkeling en vooruitgang". Door de bezetting van de exploitatiesite in april vorig jaar door 300 vrouwen, gewapend met kokend water

“De boeren weten soms niet eens dat hun gronden verkocht zijn door de staat. De bergen zijn hier immers nog van niemand.”

en chilipepers, de aanhoudende marsen en de dag en nacht bemande blokkades op de toegangswegen, konden ze de strijd winnen. Dertig boerenleiders werden omwille van hun strijd beschuldigd van verraad aan het vaderland, marteling, inbreuk op de privé-eigendom, terrorisme en zelfs drugshandel.

HET VERZET WORDT DUS GEGRIMMIGMAKEND EN DE PERS OMGEKOCHT?

DAAN: Ja, bijvoorbeeld CONACAMI, een partner van Broederlijk Delen en 11.11.11. in de Andes, verenigt en steunt op nationaal vlak de gemeenschappen aangetast door mijnbedrijven. Zij worden voortdurend door de regering en de mijnbedrijven door het slijk gehaald.

HEB JE ZELF MEEGEMAAKT HOE HET VERZET IN HET GEHEIM GEORGANISEERD WERD?

DAAN: Nicanor riep, toen ik in Jaén was, een volksvergadering bijeen van een aantal gemeenschappen. Zo'n 150 personen kwamen van heinde en ver te voet afgezakt naar een zeer onherbergzame plaats. De boeren daar weten nog niet eens dat hun gronden verkocht zijn door de staat. De bergen zijn hier immers nog van niemand. Door de stijging van de goudprijs, de liberalisering en de "verbetering" van het belastingstelsel is een ware goudkoorts merkbaar bij de multinationale

mijnbedrijven. Hoe stellen we ons op tegenover hen? Hoe voorkomen we dat de helft van de mensen wordt omgekocht? Hoeveel tijd rest ons nog? Wat richten ze precies aan? Zal er nog water zijn? Duizenden vragen over hun toekomst met moeilijke antwoorden passeerden de revue. Nooit in mijn leven voelde ik zoveel energie, verslagenheid en woede samengebond in één lokaal. Eens buiten gewurmd om een luchtje te happen, galmden uit het lokaal revolutionaire slogans vóór hun toekomst, vóór het leven en tegen de mijn.

WAT KUNNEN WE VAN HIERUIT DOEN OM HUN LOKALE STRIJD TE ONDERSTEUNEN?

DAAN: Uiteraard zou je CONACAMI financieel kunnen steunen via Broederlijk Delen of 11.11.11. Ook is het mogelijk om heel concreet bij te dragen door te helpen aan de internationale bewustmaking rond deze problematiek. In mei 2004 richtten we een groepje op van enkele Vlaamse ingenieurs en ecologen om technische ondersteuning te leveren aan NGO's in het Zuiden. We trachten de technische argumenten van de mijnbedrijven te ontkrachten. Die beweren dat hun zogenaamde spijttechnologie volkomen ongevaarlijk is. De ingenieurs in de Andes zijn helaas bijna allemaal omgekocht, tot de professoren toe. Onze ingenieurs

hebben de talenkennis en technische kennis die ze ginder ontberen. Een ander groot voordeel is dat ze schrik hebben van ons. Als blanken hebben we ginder heel wat credibiliteit. De oplossing ligt echter lang niet alleen ginder, maar ook in de aanpassing van onze eigen levensstijl: consumeren, eerlijke producten kopen, de krachten tegenwerken die dat mogelijk maken,... Een andere wereld is mogelijk!

GELOOF JE ÉCHT DAT DE STRIJD VAN DAVID TEGEN GOLIATH, VAN BOERENLEIDERS TEGEN MULTINATIONALE MIJNBEDRIJVEN, GEEN ZINLOZE STRIJD IS?

DAAN: Ik wil en kan niet fatalistisch zijn. Ik heb veel verslagenheid en woede gezien, die ontsproot uit een diep geworteld gevoel van onrechtvaardigheid, maar dat geeft ook kracht. Ik heb heel fors leuzen horen scanderen. Ze galmen nog na: "Eenheid!", "Het verenigde volk zal nooit verslagen worden", "*no pasarán*". Er heerst wel een angst in me dat de strijd zinloos zal zijn op termijn maar waar ik 100% van overtuigd ben, is dat hij vandaag zinvol is en het eeuwig een waardig verzet zal genoemd kunnen worden. Het is misschien allemaal veel gecompliceerder dan men in Porto Alegre voorhoudt. Maar we moeten blijven geloven én ik geloof in de kracht van dit volk. ■

Etensoverblijfsen

Zondagavond. Méér zin om met mijn lief in bed te kruipen dan om column te schrijven. Maar Rood roept. Straks ben ik weer te laat en verpatst het hoofd van dees gazet mijn pagina weer aan iemand die méér betaalt.

We zijn er bijna door. De laatste etensresten hangen in mijn keel te zwalpen tussen overschotten verschaalde alcoholische dranken. Dat iemand mij in deze periode drie kussen wil geven verwondert me altijd. De was met de wijnvlekken mag stilaan gedaan worden. De feestdagen zijn aan het vertrekken en het wordt klaar buiten!

Ik heb bij deze dagen een dubbel gevoel. Als twee mensen aan het feesten slaan, dan ben ik graag de derde, dus veel klagen mag ik niet. Zo hadden we er een prachtig oudejaarsfeestje in 't Uilekot op zitten, met zware *Underground* (film gezien?) allures. Alleen kies je niet altijd je gezelschap zelf en dat kan pijn doen. Gelukkig heb ik mijn familie tijdens de puberale periode grotendeels afgeschaft en is dat verder zo gebleven. Mijn moeders echtscheiding was een zegen op dat vlak! Volgens de Saar zijn wel meer kenmerken uit die periode blijven hangen: doorgedreven narcisme, zelfbevlekking (wat een mooi woord, moesten al die vlekjes nu nog een kleur hebben), agressie tegen al wat naar gezag ruikt... Ik zeg dat ze zelf voor zo een geval gekozen heeft, dat ze maar een jonger individu had moeten schaken... Zij zegt dat mijn redenering weer vol tegenstellingen zit. Ik zeg dat ze beter voortdoet met de afwas in plaats van over mijn schouder mee te sjoeren! Zij zegt dat ze de helft gaat laten staan voor mij. Bweikkkees!

Bovendien ben ik geïrriteerd door het voortdurend nieuws over die vloedgolf in Azië. Ik bedreig de radio er mee het medeleven voor de rest van de tijd te zullen afschaffen als de cijferdans blijft duren, maar die trekt zich daar niets van aan en spuwt een uur later terug in het rond hoeveel doden er zijn en hoeveel centen er ingezameld worden. Onze VRT komt soms kritisch uit de hoek en stelt regelmatig vraagtekens bij de beloofde regeringscenten. De helft daarvan wordt

niet betaald en de andere helft dient om tijdens de heropbouw de politieke en handelsinvloed te vergroten. Van Bush zou ik geen cent willen. Als je met die man zaken doet, dan krijg je gegarandeerd enkele jaren later een paar bommen naar je hoofd en dat heb ik er niet voor over. Bush is gewoon een groot kind, op zich geeft dat niet, maar kinderen geef je beter nepsoldaatjes in de handen. Met dank aan Vincent Quikkie die beslist heeft dat we vanaf nu *à volonté* buitenlandse staatshoofden mogen belasteren. Zet U dus in uw zetel, haal even diep adem en begin eraan: Mijnheer de president, ge zijt een groot kieke, een achterbakse lulbroek, een pasjakroet van mijn kloten, een stuk vuil, een ongeluk, een te veel gebruikte schotelvod en houd uw kop scheef, zodat uw verstand een beke samenrolt en zet in alle oceanen waarschuwingssystemen tegen bevingen in plaats van alleen voor uw deur! Vwala, zoiets lucht op!

Op de radio is iemand bezig over Monseigneur Van Gheluwe, Kardinaal Danneels en nog wat andere bandieten. Pas op, roept mijn lief, dat zijn geen buitenlandse staathoofden. Neen, wat zijn dat dan misschien, binnenlandse staatshoofden? En willen ze hun discipelen oproepen om nu op zijn minst al die kerstmannen die bij nacht en ontij aan de gevels opgehangen worden, weer een beetje warmte te gunnen. Het christendom (mooi woord al zag ik het liever met een k)) is gebaseerd op afzien, dat zie je zo aan die sukkels. Overal bengelen ze in alle mogelijk formaten als uitgebluste lijken aan de gevels van dit tochtgat aan de Noordzee. Degoutant gewoon, en met een lege zak! Hoogstens opgevuld met papier misschien.

Na de feestdagen wil ik hier altijd even weg. Het Wereld Sociaal Forum in Porto Alegre komt net op tijd. U zal van mijn adellijk figuur twee weken geen last meer hebben. Het hoofd van dees gazet daarentegen... die slaap naar het schijnt in dezelfde kamer en heeft nog niet door dat ik de rest van de columns voor dit jaar daar wil schrijven. Voor elk een beter 2005!

FILIP DE BODT

inhoud

ALTERNATIEVEN	2
Stop precariteit	
EDITO	3
Interprofessioneel akkoord 0/10	
DOSSIER TSUNAMI	4
Tsunami, We zijn gewaarschuwd	
Scheld de schuldenlast kwijt	
Solidariteit met Sri Lanka	
SOCIAAL	8
1975 - 2005, Van Glaverbel-Gilly naar Splintex AGC	
Solidariteit met de arbeiders van Fleurus	
INTERVIEW	11
In gesprek met Frank Slegers	
De lange weg naar een Europese sociale beweging	
De oproep van Brussel	
PLANEET ZONDER VISA	16
De bittere smaak van groenten en fruit	
PALESTINA	18
Interviews met Fadwa Barghouti en Ahmet Sadaat	
COLUMN	20
De marginale enkeling	
ECO-LOGISCH	22
Voor het behoud van het Hoppebos	
KORT	24
Actiegroep Basta wint aan aanhang	
VROUWEN	25
Wereldvrouwenmars 2005	
INTERNATIONAAL	26
Mijnbouw in Peru: No pasaran!	